

Európska komisia
Generálne riaditeľstvo hospodársku súťaž

Príručka

Právo Spoločenstva týkajúce sa štátnej pomoci

30. september 2008

Táto príručka je dostupná aj na internetovej stránke pre hospodársku súťaž Európskej komisie:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.cfm

Upozornenie:

Tieto informačné listy poskytujú stručné a niekedy zjednodušené zhrnutie legislatívy o štátnej pomoci. Zo zhrnutí a tabuliek uvedených v týchto informačných listoch nie je samozrejme možné odvodiť žiadne práva. Spoľahlivejšiu verziu pravidiel uplatňovaných v každej oblasti nájde čitateľ v príslušnej úplnej verzii legislatívnych textov, na ktoré sú v každom informačnom liste uvedené presné odkazy.

Táto verzia príručky bola aktualizovaná 30. septembra 2008.

© Európske spoločenstvá, 2008

Reprodukcia je povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

Obsah

1.	Úvod	5
2.	Opatrenia, na ktoré sa vzťahujú pravidlá štátnej pomoci.....	7
3.	Zlučiteľná štátna pomoc.....	8
4.	Základná metodika používaná pri posudzovaní štátnej pomoci.....	12
5.	Postupy notifikácie a schvaľovania	14
6.	Štátna pomoc v programoch štrukturálnych fondov	16
	Príloha: Informačné listy o štátnej pomoci.....	18
Informačný list 1	Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách	20
Informačný list 2	Pomoc na opatrenia týkajúce sa zmeny klímy a iné opatrenia ochrany životného prostredia.....	25
Informačný list 3	Pomoc na výskum, vývoj a inovácie	32
Informačný list 4	Regionálna pomoc.....	36
Informačný list 5	Pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach	42
Informačný list 6	Pomoc pre malé a stredné podniky.....	44
Informačný list 7	Pomoc na podporu zamestnanosti	47
Informačný list 8	Pomoc na podporu vzdelávania	50
Informačný list 9	Opatrenia v oblasti rizikového kapitálu.....	52
Informačný list 10	Prvky štátnej pomoci pri predaji pozemkov a budov verejnoprávnymi orgánmi ..	55
Informačný list 11	Služby všeobecného hospodárskeho záujmu	56
Informačný list 12	Oznámenie o zárukách	58
Informačný list 13	Pravidlo „de minimis“.....	60

1. Úvod

Európska komisia nedávno prijala Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách („GBER“), podľa ktorého sú mnohé opatrenia štátnej pomoci oslobodené od povinnosti notifikovať Komisii. Úvod nariadenia GBER predstavuje jednu z hlavných reforiem týkajúcu sa štátnej pomoci, ktoré Komisia uskutočnila za posledné roky. Reforma je významným krokom smerom k odstráneniu byrokracie a zaujíma moderný prístup ku kontrole štátnej pomoci s cieľom prispieť k Lisabonskej stratégii trvalo udržateľného rozvoja, konkurencieschopnosti priemyslu EÚ, väčšiemu počtu pracovných miest, ako aj sociálnej a regionálnej kohézii.

Kontrola štátnej pomoci uskutočňovaná EÚ je základnou zložkou politiky hospodárskej súťaže a potrebnou ochranou efektívnej hospodárskej súťaže a voľného obchodu. Vytvorením spoločného rámca pravidiel štátnej pomoci európskym podnikom zabezpečia v prvom rade rovnaké podmienky a zabránia, aby sa členské štáty zapájali do nákladných pretekov na získanie podpory, ktoré sú pre jednotlivé členské štáty neudržateľné a poškodzujú EÚ ako celok. Po druhé, Komisia vyzýva členské štáty a regióny, aby uprednostnili kroky na posilnenie konkurencieschopnosti svojej ekonomiky, ako aj sociálnej a regionálnej kohézie. Reforma štátnej pomoci sa zameriava na presmerovanie pomoci na ciele súvisiace s lisabonskými cieľmi, ako napríklad výskum, vývoj a inovácie, opatrenia rizikového kapitálu, vzdelávanie, obnoviteľná energia/zmena klímy a iné opatrenia na ochranu životného prostredia. A napokon podľa pravidiel EÚ sa od zainteresovaných strán vyžaduje, aby overili, či štátna pomoc je primeraným politickým nástrojom na dosiahnutie cieľov spoločného záujmu. Kontrola štátnej pomoci teda prispieva k zamedzeniu nehospodárneho využívania verejných zdrojov, čo v konečnom dôsledku musia zaplatiť daňoví poplatníci.

Opatrenia kontroly štátnej pomoci sú rôzne a zakladajú sa Zmluve o ES, sekundárnej legislatíve a tiež na súdnych rozhodnutiach. Cieľom tejto príručky je poskytnúť stručný prehľad o platných pravidlách štátnej pomoci. Neposkytuje vyčerpávajúci opis týchto pravidiel, ani spôsob, ako sa majú uplatňovať. Príručka pozostáva z dvoch častí: i) všeobecná časť, v ktorej sú uvedené základné koncepcie štátnej pomoci a ii) jednotlivé informačné listy venované najdôležitejším jednotlivým nástrojom pomoci alebo témam.

V rámci akčného plánu Komisie v oblasti štátnej pomoci sa v priebehu posledných troch rokov plán reformy štátnej pomoci, ktorú má Komisia uskutočniť, mnohé právne predpisy o štátnej pomoci revidovali a prijali spolu s usmerneniami o pomoci na ochranu životného prostredia (vrátane zmeny klímy), rámca pre výskum, vývoj a inovácie alebo usmernení pre regionálnu pomoc. Nové nariadenie GBER predstavuje v tejto súvislosti osobitné opatrenie, ktoré zjednocuje a zjednodušuje existujúce pravidlá o skupinových výnimkách a týka sa všetkých nástrojov a odvetví. V dôsledku toho bolo potrebné na zohľadnenie týchto zmien príručku revidovať.

Reforma štátnej pomoci, do ktorej sa Komisia pustila v roku 2005, sa teraz blíži ku koncu. So Všeobecným nariadením o skupinových výnimkách a balíkom zjednodušenia týkajúcich sa procesných aspektov kontroly štátnej pomoci (pozostávajúcim z návrhov na zjednodušené postupy v prípade určitých notifikácií, kódexu najlepších postupov a oznámenia o súkromnom presadzovaní práva v konaniach týkajúcich sa štátnej pomoci na vnútroštátnych súdoch) ako posledným krokom v reforme Komisia pokračuje v ochrane hospodárskej súťaže, pričom

členské štáty si môžu naďalej slobodne vybrať nástroje podpory, ktoré sú najvhodnejšie pre celkový súbor ich politík.

2. Opatrenia, na ktoré sa vzťahujú pravidlá štátnej pomoci

Východiskový bod politiky EÚ v oblasti štátnej pomoci je stanovený v článku 87 ods. 1 zmluvy. Tento článok stanovuje, že štátna pomoc je v podstate nezlučiteľná so spoločným trhom. Podľa článku 88 zmluvy je Komisia poverená úlohou kontrolovať štátnu pomoc. Podľa tohto článku sa tiež vyžaduje, aby členské štáty vopred informovali Komisiu o každom pláne poskytnúť štátnu pomoc („*notifikačná povinnosť*“).

Autori zmluvy nenavrhlí, že by sa Komisia mala pokúsiť monitorovať a kontrolovať všetky druhy opatrení, ktoré by mohli mať vplyv na podniky.

Pravidlá štátnej pomoci sa vzťahujú iba na opatrenia, ktoré spĺňajú všetky kritériá uvedené v článku 87 ods. 1 zmluvy a najmä:

a) **Prevod štátnych zdrojov**

Pravidlá štátnej pomoci sa vzťahujú iba na opatrenia zahŕňajúce prevod štátnych zdrojov (vrátane zdrojov vnútroštátnych, regionálnych alebo miestnych orgánov, verejných bánk, nadácií atď.).

Okrem toho pomoc nemusí nutne poskytnúť samotný štát. Môže ju poskytnúť súkromný alebo verejný sprostredkovateľský orgán určený štátom. Druhá možnosť by sa mohla uplatniť v prípadoch, keď je súkromná banka zodpovedná za riadenie schémy pomoci pre MSP financovanej štátom.

Finančné prevody, ktoré predstavujú pomoc, môžu mať mnoho foriem: nielen formu grantov alebo zliav z úrokovej sadzby, ale aj formu záruk na pôžičky, zrýchlených odpisov, kapitálových injekcií, oslobodenia od dane atď.

b) **Ekonomické zvýhodnenie**

Pomoc by mala predstavovať ekonomické zvýhodnenie, ktoré by podnik pri bežnom podnikaní nezískal. Menej zrejme príklady prevodov, ktoré spĺňajú túto podmienku, sú:

- podnik kupuje/prenájíma si pozemok vo verejnom vlastníctve za nižšiu cenu, ako je trhová;
- podnik predáva pozemok štátu za vyššiu cenu ako je trhová;
- podnik využíva privilegovaný prístup k infraštruktúre bez platenia poplatkov;
- podnik získa rizikový kapitál od štátu za podmienok, ktoré sú priaznivejšie, ako keby ho získal od súkromného investora.

c) **Selektívnosť**

Štátna pomoc musí byť selektívna, a teda ovplyvňuje rovnováhu medzi určitými podnikmi a ich konkurentmi. „Selektívnosť“ je tým, čím sa štátna pomoc odlišuje od tzv. „všeobecných opatrení“ (konkrétne opatrení, ktoré platia bez rozdielu pre všetky podniky vo všetkých hospodárskych odvetviach v členskom štáte (napr. väčšina celoštátnych fiškálnych opatrení)).

Schéma sa považuje za „selektívnu“, ak orgány spravujúce schému využívajú určitý stupeň práva voľného uváženia. Kritérium selektívnosti je splnené aj vtedy, ak sa schéma vzťahuje iba na časť územia členského štátu (tak je tomu v prípade všetkých schém regionálnej a odvetvovej pomoci).

d) Vplyv na hospodársku súťaž a obchod

Pomoc musí mať potenciálny vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi. Stačí, ak sa dá dokázať, že príjemca pomoci je zapojený do hospodárskej činnosti a pôsobí na trhu, na ktorom existuje obchod medzi členskými štátmi. Charakter príjemcu pomoci nie je v tomto prípade významný (dokonca aj nezisková organizácia sa môže zapojiť do hospodárskych činností).

Komisia zastáva názor, že malé sumy pomoci (pomoc *de minimis*¹) nemajú potenciálny vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi. Preto sa domnieva, že takáto pomoc nespadá do pôsobnosti článku 87 ods. 1 zmluvy.

Tento stručný opis kritérií, ktorými sa definuje štátna pomoc, ukazuje, že rozsah pôsobnosti pravidiel Spoločenstva týkajúcich sa štátnej pomoci je široký (ale nie neobmedzený).

3. Zlučiteľná štátna pomoc

Podľa článku 87 ods. 1 zmluvy sú opatrenia pomoci, ktoré spĺňajú všetky už uvedené kritériá, v podstate nezlučiteľné so spoločným trhom. Zásada nezlučiteľnosti však neznamená úplný zákaz. Články 87 ods. 2 a 87 ods. 3 zmluvy stanovujú množstvo prípadov, v ktorých by sa štátna pomoc mohla považovať za prijateľnú (tzv. „výnimky“). Existenciou týchto výnimiek sa zdôvodňuje aj skúmanie plánovaných opatrení týkajúcich sa štátnej pomoci Komisiou, ako je stanovené v článku 88 zmluvy. Tento článok stanovuje, že členské štáty musia Komisii notifikovať každý plán na poskytnutie štátnej pomoci predtým, ako sa tento plán uskutoční. Poskytuje Komisii aj právomoc rozhodnúť, či navrhnuté opatrenie pomoci spĺňa podmienky na udelenie výnimky, alebo či „*príslušný štát túto pomoc zruší alebo upraví*“.

Vo väčšine prípadov štátnej pomoci sú najvýznamnejšími ustanoveniami o výnimke ustanovenia článku 87 ods. 3 písm. a) a 87 ods. 3 písm. c) zmluvy:

- článok 87 ods. 3 písm. a) sa týka „pomoci na podporu hospodárskeho rozvoja oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou“;
- článok 87 ods. 3 písm. c) sa týka „pomoci na podporu rozvoja určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom“.

Komisia pri uplatňovaní svojich právomocí rozvíja osobitné prístupy v závislosti od veľkosti podniku, jeho polohy, príslušného priemyselného odvetvia, účelu pomoci atď. Na zabezpečenie transparentnosti, predvídateľnosti a právnej istoty Komisia zverejnila kritériá, ktoré používa pri rozhodovaní, či opatrenia pomoci, ktoré jej boli notifikované, spĺňajú

¹ Pozri prílohu: informačný hárok 13 o pravidle *de minimis*

podmienky na udelenie výnimky. Tieto publikácie sú vo forme nariadení, „oznámení“, „oznamov“, „rámcov“, „usmernení“ a listov určených členským štátom².

Podľa článkov 87 ods. 3 písm. a) a 87 ods. 3 písm. c) zmluvy rozlišujeme tri hlavné kategórie pomoci:

a) Regionálna pomoc

Článok 87 ods. 3 písm. a) aj článok 87 ods. 3 písm. c) zmluvy stanovujú základ pre uznanie opatrení štátnej pomoci zameraných na riešenie regionálnych problémov:

- Článok 87 ods. 3 písm. a) zmluvy sa týka štátnej pomoci na podporu rozvoja „*oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou*“. Preto sa status podľa článku 87 ods. 3 písm. a) udeľuje na základe kritéria EÚ (regióny NUTS II s HDP/obyvateľa (PPS) nižším ako 75 % priemeru EÚ-25³). V období rokov 2007 – 2010 spĺňajú podmienky článku 87 ods. 3 písm. a) aj regióny s menej ako 75 % priemeru HDP/obyvateľa v EÚ-15 (PPS)⁴.
- Článok 87 ods. 3 písm. c) zmluvy sa týka pomoci iným typom (vnútroštátnych) problémových regiónov „*pomoci na rozvoj určitých hospodárskych oblastí*“. Tento článok umožňuje členským štátom pomáhať regiónom, ktoré sú znevýhodnené v porovnaní s celoštátnym priemerom. O zozname regiónov, ktoré spĺňajú podmienky na udelenie tejto výnimky, rozhoduje takisto Komisia, ale na základe návrhu členských štátov. Na odôvodnenie svojho návrhu môžu členské štáty využívať *vnútroštátne* kritériá.

Kritériá použité na posúdenie regionálnej pomoci sú zhrnuté v „Usmerneniach pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013“. Obsah tohto dokumentu je zhrnutý v informačnom liste o regionálnej pomoci, ktorý sa nachádza v prílohe.

b) Ďalšie horizontálne pravidlá

Medziodvetvové alebo „horizontálne“ pravidlá vyjadrujú stanovisko Komisie ku konkrétnym kategóriám pomoci, ktoré sú zamerané na riešenie problémov, ktoré môžu vzniknúť v ktoromkoľvek priemyselnom odvetví alebo regióne.

K dnešnému dňu Komisia prijala „rámce“, „usmernenia“ alebo „nariadenia o skupinových výnimkách“, v ktorých sú stanovené kritériá, ktoré sa majú vzťahovať na tieto kategórie pomoci:

- pomoc na opatrenia týkajúce sa zmeny klímy a iné opatrenia na ochranu životného prostredia;
- pomoc na výskum, vývoj a inovácie;
- pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach;
- pomoc pre malé a stredné podniky;
- pomoc na podporu zamestnanosti;

² Všetky príslušné nariadenia, oznámenia, oznamy, rámce a usmernenia sú k dispozícii na internetovej stránke GR pre hospodársku súťaž:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/legislation.html

³ Na zabezpečenie konzistentnosti sa údaje týkajúce sa EÚ-25 používajú počas celého obdobia rokov 2007 – 2013.

⁴ Rovné 82,2 % priemeru EÚ-25 HDP/obyvateľa

- pomoc na vzdelávanie;
- pomoc na rizikový kapitál a
- pomoc na služby všeobecného hospodárskeho záujmu.

Zhrnutie „nariadení“, „rámcov“ a „usmernení“ týkajúcich sa každej z uvedených kategórií pomoci je uvedené aj v informačných listoch v prílohe.

c) Odvetvové pravidlá

Komisia prijala aj pravidlá špecifické pre priemyselné odvetvia alebo „odvetvové“ pravidlá určujúce jej prístup k štátnej pomoci, pokiaľ ide o konkrétne priemyselné odvetvia. V tejto súvislosti najdôležitejšie sú:

- *Všeobecné odvetvia:*

Postupom času sa prijali osobitné pravidlá pre mnohé odvetvia vyznačujúce sa osobitnými druhmi problémov alebo podmienkami, ktoré sa majú vyriešiť pomocou osobitného súboru pravidiel. V súčasnosti k nim patria odvetvia audiovizuálnej výroby, vysielania, ťažby uhlia, elektrickej energie (uviaznuté náklady), poštových služieb a stavby lodí. Osobitné obmedzenia na poskytovanie pomoci existujú aj pre oceľarsky priemysel a priemysel syntetických vlákien.

- *Poľnohospodárstvo, lesné a rybné hospodárstvo a akvakultúra*

Všeobecné pravidlá týkajúce sa štátnej pomoci opísané v tejto príručke sa nevzťahujú alebo sa vzťahujú iba v obmedzenom rozsahu na odvetvia zapojené do výroby a odbytu poľnohospodárskych výrobkov a výrobkov rybného hospodárstva⁵. Pravidlá vzťahujúce sa na tieto odvetvia sú stanovené v usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 – 2013⁶ a v usmerneniach Spoločenstva pre preskúmanie štátnej pomoci rybnému hospodárstvu a akvakultúre⁷.

Ďalšie informácie o pravidlách, ktoré sa uplatňujú v týchto odvetviach je možné získať z oddelení pre štátnu pomoc GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a GR pre námorné záležitosti a rybné hospodárstvo.

- *Doprava*

V odvetví cestnej dopravy sa uplatňuje väčšina všeobecných pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci (vrátane nariadenia *de minimis*), aj keď tu existuje množstvo výnimiek (napr. dopravné vybavenie vo všeobecnosti nie je oprávnené na poskytnutie pomoci, pomoc na nadobudnutie cestných nákladných vozidiel je vylúčená z nariadenia *de minimis* a strop *de minimis* sa pre odvetvie cestnej dopravy znížil na 100 000 EUR)).

Pravidlá štátnej pomoci špecifické pre odvetvia sa uplatňujú v iných odvetviach dopravy

⁵Zoznam príslušných výrobkov je uvedený v prílohe I Zmluvy o ES (Internetová adresa: <http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/index.htm>)

⁶ Úradný vestník EÚ C 319, 27.12.2006, s. 1.

⁷ Úradný vestník EÚ C 84, 3.4.2008, s. 10.

(železničnej, leteckej, vnútrozemskej lodnej a námornej doprave). Informácie o pravidlách štátnej pomoci v týchto odvetviach možno získať od oddelenia pre štátnu pomoc GR pre energiu a dopravu⁸.

GR pre energiu a dopravu je tiež zodpovedné za uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v odvetví ťažby uhlia⁹.

d) Osobitné nástroje pomoci

Pokiaľ ide o využívanie osobitných nástrojov pomoci, medzi ktoré patria záruky, finančná pomoc, kapitálové injekcie, alebo pokiaľ ide o výpočet obsahu opatrenia pomoci, boli poskytnuté pokyny prostredníctvom uverejnenia množstva oznámení, ktoré sú k dispozícii na internetovej stránke GR pre hospodársku súťaž.

Zhrnutie

Okrem už uvedených právomocí, ktoré majú GR pre poľnohospodárstvo, GR pre rybné hospodárstvo a GR pre energiu a dopravu, vo všetkých ostatných odvetviach za pomoc zodpovedá GR pre hospodársku súťaž.

Tabuľka 1 poskytuje prehľad o hlavných kategóriách pomoci, na ktoré sa vzťahujú „usmernenia“, „rámce“ alebo „nariadenia o skupinových výnimkách“, ktoré Komisia doteraz prijala. Pre každú z týchto kategórií sa v tabuľke tiež uvádza, či výnimku možno udeliť na celom území EÚ, alebo či sa obmedzuje na podporované regióny. Posledný stĺpec v tabuľke obsahuje názov informačného listu (pozri prílohu), ktorý sa zaoberá pomocou.

Tabuľka 1. Hlavné kategórie horizontálnej a regionálnej pomoci povolené na základe usmernení, rámcov alebo nariadení EÚ

Pomoc na:	Oblasti regionálnej pomoci		Iné oblasti	Príslušný informačný list (pozri prílohu)
	Oblasti podľa článku 87 ods. 3 písm. a)	Oblasti podľa článku 87 ods. 3 písm. c)		
Počiatkové investície (veľké podniky)	Áno	Áno	Nie	Regionálna pomoc + GBER
Počiatkové investície (MSP)	Áno	Áno	Áno	Regionálna pomoc + pomoc pre MSP + GBER
Environmentálne výdavky	Áno	Áno	Áno	Environmentálna pomoc + GBER
Výdavky na výskum, vývoj a inovácie	Áno	Áno	Áno	Pomoc na výskum, vývoj a inovácie + GBER

⁸ Nachádza sa na http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/state_aid/transport_en.htm

⁹ GR pre dopravu a energiu je zodpovedné najmä za antracit, ktorý spadá pod definíciu nariadenia Rady (ES) č. 1407/2002 z 23. júla 2002 o štátnej pomoci pre uhoľný priemysel, čo znamená vysokokvalitné, stredne kvalitné a nízko kvalitné uhlie kategórie A a B v zmysle medzinárodného kodifikačného systému uhlia stanoveného Hospodárskym výborom pre Európu Organizácie Spojených národov.

Pomoc na dopravu(*)	Áno(*)	Áno(*)	Nie	Regionálna pomoc
Mäkká pomoc (MSP)	Áno	Áno	Áno	Pomoc pre MSP + GBER
Pomoc na rizikový kapitál	Áno	Áno	Áno	Pomoc na rizikový kapitál + GBER
Služby všeobecného hospodárskeho záujmu	Áno	Áno	Áno	Služby všeobecného hospodárskeho záujmu
Pomoc na podporu vzdelávania	Áno	Áno	Áno	Pomoc na podporu vzdelávania + GBER
Pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu	Áno	Áno	Áno	Pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu

* Pomoc na náhradu mimoriadnych dopravných nákladov, ktoré vznikli podnikom v najvzdialenejších regiónoch alebo regiónoch s nízkou hustotou obyvateľstva.

4. Základná metodika používaná pri posudzovaní štátnej pomoci

Na základe skúseností a poznatkov získaných časom sa reformným balíkom v oblasti štátnej pomoci zaviedol pri posudzovaní prípadov štátnej pomoci vylepšený ekonomický prístup. Stanovením presnejších ekonomických kritérií a metodiky na hodnotenie pozitívnych a negatívnych prvkov sa opatrenia štátnej pomoci zamerali na dosiahnutie cieľa, ktorým je poskytnúť „menšiu, ale lepšie zacielenú pomoc“.

Ekonomika zohráva významnú úlohu v analýze štátnej pomoci tak v štádiu kvalifikácie podľa článku 87 ods. 1 zmluvy, ako aj posudzovania zlučiteľnosti opatrení pomoci. Pokiaľ ide o prvé štádium, Komisia preskúmala oznámenie *de minimis* (informačný list 13) a oznámenie o zárukách (informačný list 12) a v súčasnosti skúma oznámenie o zásade investora v trhovom hospodárstve.

Posudzovanie zlučiteľnosti pomoci je v podstate hľadaním rovnováhy medzi **pozitívnymi účinkami** pomoci (pokiaľ ide o príspevok k dosiahnutiu vhodne stanoveného cieľa spoločného záujmu) a jej **negatívnymi účinkami** (a to výsledným narušením hospodárskej súťaže a obchodu) („**test vyváženia**“). Aby sa o pomoc mohla vyhlásiť za zlučiteľnú, musí byť nevyhnutná a proporcionálna pre dosiahnutie konkrétneho cieľa spoločného záujmu.

Vylepšený ekonomický prístup však neznamená, že každý jednotlivý prípad štátnej pomoci podlieha osobitnému hĺbkovému posúdeniu. Využitím economickej logiky testu vyváženia Komisia zohľadnila hospodárske požiadavky pri stanovení všeobecných pravidiel štátnej pomoci, pričom zároveň zabezpečila najvhodnejší systém kontroly. Na základe toho sa najmenej narušujúce prípady nepovažujú za štátnu pomoc (pozri informačný list 13 o pomoci *de minimis*). Po druhé, prípady, pre ktoré je možné navrhnúť ľahko uplatniteľný ex ante súbor kritérií zlučiteľnosti, sú oslobodené od notifikačnej povinnosti (pozri informačný list 1 o nariadení GBER). Ďalšia úroveň, štandardné posúdenie, umožňuje Komisii posúdiť väčšinu prípadov na základe vopred stanovených podmienok (vrátane stanovenia intenzít pomoci), ktoré sú zamerané na zabezpečenie proporcionality a nevyhnutnosti pomoci a obmedzenie jej rušivých vplyvov, t. j. prípady, pre ktoré sa vylepšené ekonomické posudzovanie robí naraz

vopred a odráža sa v právnych predpokladoch pravidiel. Posledná úroveň kontroly – podrobné posúdenie – sa používa pre potenciálne najrušivejšie prípady, kde Komisia v jednotlivých prípadoch overuje ekonomické zdôvodnenie pomoci.

Tabuľka 2. Stupne posudzovania:

1	Žiadna pomoc – de minimis
2	Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách (GBER)
3	Štandardné posúdenie
4	Podrobné posúdenie

Základným prvkom vylepšeného ekonomického prístupu je **test vyváženosti**. Je to v podstate analýza nákladov a prínosov navrhovaného opatrenia.

Testom vyváženosti sa stanovujú tieto prvky analýzy:

1. Vhodne stanovený cieľ spoločného záujmu

Pomoc by sa mala byť zameraná na vhodne stanovený cieľ spoločného záujmu (napr. rast, zamestnanosť, kohézia, ochrana životného prostredia a pod.). Patria k tomu ciele **efektívnosti a rovnosti**. Cieľ efektívnosti je zameraný na nápravu zlyhania trhu (napr. externality, nedokonalé informácie, koordinačné problémy). K cieľom rovnosti môže patriť napríklad zamestnanosť zdravotne postihnutých pracovníkov alebo podporovanie podnikov, aby zriaďovali závody v znevýhodnených regiónoch. V niektorých prípadoch sa môže pomoc tiež povoliť na podporu prechodu na lepšie fungujúce trhy.

2. Vhodne navrhnutý nástroj

Základnou otázkou v tomto prípade je zistiť, či je pomoc vhodne navrhnutá, aby sa dosiahol uvedený cieľ spoločného záujmu. Na tento účel budú rozhodujúce odpovede na tieto tri otázky:

- Je štátna pomoc **vhodným politickým nástrojom**? Bez zasahovania do výberu politických nástrojov členskými štátmi by sa štátna pomoc mala používať tam, kde sú stanovené a preukázané výhody používania selektívneho nástroja (akým je napríklad štátna pomoc).
- Obsahuje **stimulačný účinok**? Mení sa správanie príjemcu na základe pomoci? Prijemca by sa mal na základe pomoci zapojiť do činností, ktoré by i) bez pomoci vôbec nevykonal alebo ii) vykonal iba veľmi obmedzene alebo odlišným spôsobom. Cieľom je zabrániť, aby štátna pomoc slúžila pre činnosť, ktorú by podnik vykonal v každom prípade v rovnakom rozsahu aj bez pomoci (napr. vzdelávanie, ktoré by podnik musel poskytnúť svojim zamestnancom v každom prípade na účely zabezpečenia prevádzky).
- Je opatrenie pomoci **proporcionálne** pre riešený problém? Táto otázka je zameraná na zistenie, či by sa rovnaká zmena správania dala dosiahnuť s menšou pomocou. Výška a intenzita pomoci sa musia obmedziť na minimum, ktoré je potrebné na uskutočnenie činnosti. Obvykle sa pomoc považuje za proporcionálnu, ak sa dodržiavajú maximálne intenzity pomoci stanovené právnymi predpismi.

Aby Komisia mohla vykonať analýzu, musí určiť **protichodnú situáciu**. Cieľom je porovnať podporovaný projekt s hypotetickou situáciou bez poskytnutia pomoci. Iba týmto spôsobom sa dajú analyzovať niektoré ciele spoločného záujmu (napr. zlyhanie trhu) a stimulačný účinok (zmenilo sa správanie príjemcu?).

3. Vyváženosť pozitívnych a negatívnych účinkov/celková vyváženosť je pozitívna

Táto otázka je zameraná na zistenie možných negatívnych účinkov pomoci a ich rozsahu, voči ktorým sa vyvažujú jej pozitívne účinky.

Negatívne účinky sú v prvom rade rušivé účinky na hospodársku súťaž a obchod. Môže k nim patriť zabránenie vystúpeniu a udržiavanie neefektívnych podnikov, vytlačenie súkromných investícií, narušenie dynamických stimulov, náklady štátnej pomoci spojené s fiškálnymi výdavkami a pod.

Aby sa pomoc mohla považovať za zlučiteľnú, je potrebné dostatočne vyvážiť veľký rozsah negatívnych účinkov primerane vysokou úrovňou pozitívnych účinkov pomoci. Na uskutočnenie takejto analýzy je potrebné vyjadriť účinky na oboch stranách rovnice kvalitatívne a pokiaľ možno aj kvantitatívne. Komisia celkovo posúdi ich vplyv na výrobcov a spotrebiteľov na trhoch, ktorých sa opatrenie pomoci týka. Celkový výsledok bude závisieť od súboru prvkov navrhovaného opatrenia pomoci a bude sa posudzovať individuálne, pokiaľ ide o opatrenia, ktoré podliehajú podrobnému posúdeniu.

5. Postupy notifikácie a schvaľovania

Dozor Spoločenstva nad štátnou pomocou je založený na systéme schvaľovania ex ante. Podľa tohto systému sa od členských štátov vyžaduje, aby informovali („*notifikácia ex ante*“) Komisiu o akomkoľvek pláne poskytnúť alebo zmeniť štátnu pomoc a členské štáty nemôžu implementovať takúto pomoc skôr, ako ju schváli Komisia („*zásada zastavenia*“). Na základe zmluvy má Komisia právomoc stanoviť, či notifikované opatrenie pomoci predstavuje alebo nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy a ak predstavuje štátnu pomoc, či spĺňa alebo nespĺňa podmienky na udelenie výnimky podľa článku 87 ods. 2 alebo 3 zmluvy. Členské štáty nemôžu poskytnúť štátnu pomoc, pokiaľ nebola notifikovaná a schválená Komisiou. Akákoľvek pomoc poskytnutá bez súhlasu Komisie sa automaticky považuje za „*neoprávnenú pomoc*“. Podľa súčasných procesnoprávných pravidiel je Komisia povinná žiadať od príjemcov späť akúkoľvek neoprávnenú pomoc, v prípade ktorej sa zistí, že je nezlučiteľná so spoločným trhom. Európske súdy okrem toho uznali, že vnútroštátni sudcovia sú oprávnení rozhodnúť, či postupy notifikácie boli dodržané, a ak neboli, sú oprávnení nariadiť vymáhanie pomoci a príslušných úrokov.

Komisia v posledných rokoch začala proces modernizácie a zjednodušenia postupov štátnej pomoci. Na tento účel Rada prijala nariadenie (ES) č. 994/98 zo 7. mája 1998, ktoré umožňuje Komisii prijať pre štátnu pomoc tzv. „*nariadenia o skupinových výnimkách*“. S týmito nariadeniami môže Komisia vyhlásiť určité kategórie štátnej pomoci za zlučiteľné so zmluvou, ak spĺňajú určité podmienky, a tak ich oslobodiť od predchádzajúcej notifikácie a schválenia Komisiou. V minulosti Komisia prijala niekoľko skupinových výnimiek. V roku 2008 však tieto nariadenia boli nahradené novým Všeobecným nariadením o skupinových

výnimkách, ktoré zjednocuje existujúci právny rámec a zavádza ďalšie nové druhy opatrení, ktoré sú oslobodené od notifikačnej povinnosti. V dôsledku toho môžu členské štáty poskytnúť pomoc, ktorá spĺňa podmienky stanovené v nariadení GBER bez predchádzajúcej notifikácie Komisii a schválenia Komisiou. Viac informácií o nariadení GBER sa uvádza v prílohe (informačný list 1). Iným nariadením sa kodifikuje uplatňovanie pravidla *de minimis*, ktoré stanovuje, že pomoc podniku, ktorá neprekračuje strop 200 000 EUR počas obdobia troch fiškálnych rokov a ktorá spĺňa určité podmienky, nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy, keďže sa považuje za pomoc, ktorá neovplyvňuje obchod, ani nenaruša hospodársku súťaž (informačný list 13). Takéto opatrenie sa preto nemusí notifikovať.

V dôsledku modernizačného procesu je nutné rozlišovať medzi dvoma druhmi opatrení pomoci:

- **Opatrenia pomoci, ktoré sú oslobodené od notifikačnej povinnosti**

Komisii sa nemusia notifikovať opatrenia individuálnej pomoci alebo schémy pomoci, ktoré spĺňajú všetky podmienky stanovené v nariadení GBER prijatom Komisiou. Namiesto toho od členského štátu vyžaduje, aby predložil Komisii súhrnný opis opatrenia pomoci do 20 pracovných dní *po* implementovaní opatrenia. V prípade, že opatrenie pomoci spĺňa všetky podmienky stanovené v nariadení *de minimis* (informačný list 13), neexistuje dokonca ani požiadavka predložiť takéto súhrnné informácie (aj keď členské štáty sú povinné monitorovať takúto pomoc v súlade s nariadením *de minimis*). V prípade opatrení oslobodených od notifikácie podľa nariadenia GBER sú členské štáty tiež povinné uverejniť na internete úplné znenie takéhoto opatrenia a ponechať ho po dobu účinnosti opatrenia.

- **Opatrenia pomoci, ktoré podliehajú notifikačnej povinnosti**

Rada prijala 22. 3. 1999 nariadenie (ES) č. 659/1999 (v znení zmien a doplnení)¹⁰, ktoré stanovuje procesnoprávne pravidlá, ktorými sa je potrebné riadiť v oblasti štátnej pomoci. Po tomto nariadení nasledovalo nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004¹¹, ktorým sa vykonáva uvedené nariadenie Rady. Ďalej v texte bude uvedený stručný prehľad pravidiel, ktoré sa vzťahujú na bežný prípad notifikovania:

- **Notifikačná povinnosť**

Plánované opatrenia pomoci musí notifikovať príslušný členský štát (ústredné orgány) prostredníctvom svojich stálych zastúpení. Aby sa urýchlilo vybavovanie, Komisia vypracovala pre väčšinu druhov pomoci štandardný formulár na notifikáciu pomoci. Na zjednodušenie a urýchlenie procesu notifikácie sa členským štátom sprístupnil jednocelový softvér („SANI“).

Určité menšie úpravy existujúcej pomoci podliehajú zjednodušenému systému notifikácie a rýchlejšiemu postupu rozhodovania. Takéto zjednodušené opatrenia sa môžu uznať iba vtedy, ak Komisia bola pravidelne informovaná o implementovaní príslušnej existujúcej

¹⁰ Úradný vestník ES L 83, 27.3.1999, s.1.

¹¹ Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES, Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1 – 134.

pomoci.

- **Žiadosť o doplňujúce informácie**

Ak notifikácia nie je úplná, Komisia požiada o ďalšie informácie. Príslušný členský štát má obvykle 20 dní na predloženie týchto informácií.

- **Preskúmanie a rozhodnutie**

Komisia má dva mesiace na preskúmanie navrhutej pomoci. Dvojmesačné obdobie začína plynúť odo dňa, keď boli Komisii doručené všetky informácie, ktoré potrebuje na posúdenie prípadu, a keď sa notifikácia dá považovať za úplnú. Toto preskúmanie sa obvykle ukončí buď „rozhodnutím o nevznesení námietky“ alebo „rozhodnutím o začatí konania podľa článku 88 ods. 2“:

Ak sa Komisia rozhodne, že nevznesie žiadnu námietku, príslušné opatrenie pomoci sa môže implementovať.

Komisia začína konanie podľa článku 88 ods. 2, ak má pochybnosti o zlučiteľnosti notifikovaného opatrenia pomoci so spoločným trhom. V takýchto prípadoch Komisia začína „formálne zisťovanie“. Uverejňuje opis pomoci v Úradnom vestníku a na svojej internetovej stránke a vyzve príslušný členský štát a zainteresované strany, aby predložili svoje pripomienky. Na konci prešetrovania Komisia prijme konečné rozhodnutie. Toto rozhodnutie môže byť buď pozitívne (pomoc sa môže implementovať), zamietavé (pomoc sa nemôže implementovať) alebo pozitívne, ale podmienené uvedenými podmienkami (pomoc sa môže implementovať, ak budú splnené určité podmienky). Orientačná maximálna lehota stanovená pre takéto prešetrovanie je 18 mesiacov.

Všetky rozhodnutia podliehajú *preskúmaniu Európskym súdnym dvorom podľa* článku 230 Zmluvy o ES. Vnútroštátne súdy zohrávajú tiež svoju úlohu, pokiaľ ide o výkon rozhodnutí Komisie o vrátení pomoci.

6. Štátna pomoc v programoch štrukturálnych fondov

Operačné programy v rámci štrukturálnych fondov na roky 2007 – 2013 obsahujú štandardné ustanovenie uvádzajúce, že „akákoľvek podpora v rámci tohto programu musí byť v súlade s procedurálnymi a hmotnoprávnymi pravidlami týkajúcimi sa štátnej pomoci uplatňovanými v čase poskytnutia verejnej podpory“. Za zabezpečenie splnenia tejto podmienky sú zodpovedné riadiace orgány.

Príloha: Informačné listy o štátnej pomoci

Príloha obsahuje 13 informačných listov, z ktorých každý sa týka osobitnej oblasti štátnej pomoci, usporiadaných podľa kategórie pomoci alebo nástroja pomoci.

Každý informačný list obsahuje stručné zhrnutie hlavných ustanovení vzťahujúcich sa na príslušnú oblasť. Je v ňom uvedený aj presný odkaz na príslušné nariadenie, usmernenie, rámec, oznámenie alebo oznam Komisie. Úplná verzia právnych textov uvedených v informačných listoch je k dispozícii aj na internetovej stránke GR pre hospodársku súťaž (http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/legislation.html).

- Informačný list 1 Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách
- Informačný list 2 Pomoc na opatrenia týkajúce sa zmeny klímy a iné opatrenia ochrany životného prostredia
- Informačný list 3 Pomoc na výskum, vývoj a inovácie
- Informačný list 4 Regionálna pomoc
- Informačný list 5 Pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach
- Informačný list 6 Pomoc pre malé a stredné podniky
- Informačný list 7 Pomoc na podporu zamestnanosti
- Informačný list 8 Pomoc na podporu vzdelávania
- Informačný list 9 Opatrenia v oblasti rizikového kapitálu
- Informačný list 10 Prvky štátnej pomoci pri predaji pozemkov a budov verejnoprávnymi orgánmi
- Informačný list 11 Služby všeobecného hospodárskeho záujmu
- Informačný list 12 Oznámenie o zárukách
- Informačný list 13 Pravidlo *de minimis*

Upozornenie:

Tieto informačné listy poskytujú stručné a niekedy zjednodušené zhrnutie legislatívy o štátnej pomoci. Zo zhrnutí a tabuliek uvedených v týchto informačných listoch nie je samozrejme možné odvodiť žiadne práva. Spoľahlivejšiu verziu pravidiel uplatňovaných v každej oblasti nájde čitateľ v príslušnej úplnej verzii legislatívnych textov, na ktoré sú v každom informačnom liste uvedené presné odkazy.

Táto verzia príručky bola aktualizovaná 30. septembra 2008.

Informačný list 1 Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách

Odkaz

V tomto informačnom liste je zhrnuté „Nariadenie Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách)“ (Úradný vestník EÚ L 214, 9.8.2008, s. 3 – 47) (ďalej len „GBER“).

Ďalšie informácie o uplatňovaní GBER na jednotlivé kategórie pomoci sú zahrnuté v rôznych informačných listoch tejto prílohy podľa príslušnej oblasti.

Rozsah pôsobnosti

Nariadenie GBER sa uplatňuje na všetky odvetvia hospodárstva okrem rybného hospodárstva a akvakultúry, poľnohospodárstva a odvetvia ťažby uhlia¹² a okrem *regionálnej* pomoci v odvetví oceľiarstva, lodiarstva a syntetických vlákien, ako aj schém regionálnej pomoci zameraných na konkrétne odvetvia hospodárskej činnosti (okrem cestovného ruchu). Neuplatňuje sa na činnosti súvisiace s vývozom alebo na uprednostnenie používania domáceho tovaru pred dovezeným. Neuplatňuje sa na ad hoc pomoc veľkým podnikom s výnimkou regionálnej investičnej pomoci a pomoci na podporu zamestnanosti.

Nariadením GBER sa stanovujú stropy individuálnej pomoci¹³ (pre každú kategóriu opatrenia), pod úrovňou ktorých sa uplatňuje.

Koncepty

Opatrenia, ktoré sú uvedené v nariadení GBER a sú v súlade s podmienkami a kritériami stanovenými v tomto nariadení, sú oslobodené od notifikačnej povinnosti. Členské štáty ich teda môžu implementovať bez ďalšieho posudzovania Komisiou.

Pomoc, na ktorú sa nevzťahuje nariadenie GBER, naďalej podlieha notifikačnej povinnosti a pravidelnému posudzovaniu štátnej pomoci Komisiou.

Nariadením GBER sa **konsolidujú** a harmonizujú do jedného textu pravidlá, ktoré sa predtým nachádzali v rôznych nariadeniach. Nariadením GBER sa tiež **rozširuje** oblasť, na ktorú sa vzťahuje oslobodenie z notifikačnej povinnosti o päť druhov pomoci, ktorá doteraz nebola oslobodená (pomoc na ochranu životného prostredia, pomoc na podporu inovácií, výskumu a vývoja pre veľké podniky, pomoc vo forme rizikového kapitálu a pomoc pre nové podniky založené podnikateľkami).

¹² Pomoc na podporu vzdelávania, rizikový kapitál, výskum, vývoj a inovácie, pomoc na znevýhodnených a zdravotne postihnutých pracovníkov a pomoc na ochranu životného prostredia by sa však za určitých okolností mohla uplatňovať za podmienok, ktoré sú stanovené v nariadení GBER.

¹³ Napr. environmentálna investičná pomoc vo výške max. 7,5 milióna EUR, pomoc na poradenstvo pre MSP vo výške 2 milióny EUR, na základný výskum vo výške 20 miliónov EUR, na priemyselný výskum vo výške 10 miliónov EUR, na zdravotne postihnutých pracovníkov vo výške 10 miliónov EUR.

Nariadenie GBER sa uplatňuje len na **transparentnú** pomoc, t. j. granty a dotácie úrokových sadzieb, pôžičky, kde ekvivalent hrubého grantu zohľadňuje referenčnú úrokovú sadzbu, záručné schémy, obmedzené fiškálne opatrenia a za určitých podmienok vratné preddavky.

Pomoc sa povolí iba, ak má **stimulačný účinok**. V nariadení GBER sa uvádzajú jednotlivé kritériá na overenie stimulačného účinku s odstupňovanou zložitou: (i) v prípade určitých druhov opatrení sa predpokladá stimulačný účinok; (ii) v prípade MSP je stimulačný účinok prítomný, ak žiadosť o pomoc bola predložená pred začiatkom projektu; (iii) a v prípade veľkých podnikov by členské štáty okrem už uvedeného mali overiť základné podmienky dokumentácie.

Kategórie pomoci, na ktoré sa vzťahuje nariadenie a intenzity pomoci

Nariadením GBER sa povoľujú tieto druhy pomoci:

- pomoc pre MSP
- pomoc na výskum, vývoj a inovácie
- pomoc na podporu regionálneho rozvoja
- pomoc na podporu vzdelávania
- pomoc na podporu zamestnanosti
- pomoc vo forme rizikového kapitálu
- pomoc na ochranu životného prostredia
- pomoc na podporu podnikania

Tabuľka 3. Kategórie opatrení, príslušná výška pomoci a intenzita pomoci uplatniteľné podľa nariadenia GBER.

Druh opatrenia pomoci	Maximálna výška prípustnej pomoci podľa GBER	Strop intenzity pomoci podľa GBER
Pomoc na regionálne investície a podporu zamestnanosti (dostupná len v podporovaných oblastiach) (článok 13) (veľké, stredné a malé podniky)	Pomoc nižšia ako 75 % maximálnej pomoci pre investície s oprávnenými nákladmi vo výške 100 miliónov EUR	<ul style="list-style-type: none"> • Intenzita regionálnej pomoci podľa príslušnej regionálnej mapy pomoci; A • + 20 percentuálnych bodov pre malé podniky; • +10 percentuálnych bodov pre stredné podniky (okrem veľkých investičných projektov a dopravy)¹⁴
Pomoc pre novozaložené malé podniky (článok 14)	<ul style="list-style-type: none"> • 2 milióny EUR na podnik v regiónoch podľa článku 87 ods. 3 • 1 milión EUR na podnik v regiónoch podľa článku 87 ods. 3 • ročné sumy na podnik – maximálne 33 % vyššie uvedených súm pomoci 	<p><i>Regióny podľa článku 87 ods. 3 písm. a):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 35 % prvé tri roky po vytvorení podniku • 25 % po dvoch rokoch <p><i>Regióny podľa článku 87 ods. 3 písm. c)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 25 % prvé tri roky po vytvorení podniku • 15 % po dvoch rokoch¹⁵

¹⁴ Pre poľnohospodárstvo platia rôzne intenzity.

¹⁵ V určitých prípadoch existuje dodatočne ďalších 5 % oprávnených nákladov.

Druh opatrenia pomoci	Maximálna výška prípustnej pomoci podľa GBER	Strop intenzity pomoci podľa GBER
Pomoc na investície pre MSP a podporu zamestnanosti (dostupná len v podporovaných oblastiach) (článok 15) Pre investície do spracovania a odbytu poľnohospodárskych výrobkov	7,5 milióna EUR na podnik a na projekt 7,5 milióna EUR na podnik a na projekt	<ul style="list-style-type: none"> • 20 % pre malé podniky • 10 % pre malé podniky • 75 % v najvzdialenejších regiónoch • 65 % na menších ostrovoch v Egejskom mori • 50 % v regióny podľa článku 87 ods. 3 písm. a) • 40 % vo všetkých ostatných regiónoch
Pomoc pre nové malé podniky založené podnikateľkami	1 milión EUR na podnik (max. 33 % tejto sumy na rok)	15 % na prvých päť rokov
Pomoc na poradenské služby pre MSP	2 milióny EUR na podnik a na projekt	50 %
Pomoc na účasť MSP na veľtrhoch	2 milióny EUR na podnik a na projekt	50 %
Pomoc na rizikový kapitál	1,5 milióna EUR na cieľový podnik na 12 mesiacov	neuvádza sa
Pomoc na výskum a vývoj	<ul style="list-style-type: none"> • <i>základný výskum</i>: 20 miliónov EUR • <i>priemyselný výskum</i>: 10 miliónov EUR • <i>iné</i>: 7,5 milióna EUR na podnik a na projekt • 2x v prípade EUREKA¹⁶ 	<p><i>veľké podniky</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základný výskum: 100% • priemyselný výskum: 50% • experimentálny vývoj: 25% <p><i>stredné podniky</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • priemyselný výskum: 60 % • experimentálny vývoj: 35 % <p><i>malé podniky</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • priemyselný výskum: 70 % • experimentálny vývoj: 45 % +15 percentuálnych bodov (do 80 % celku), ak spolupracujú dva alebo viac podnikov
Pomoc na vypracovanie technických štúdií realizovateľnosti (feasibility studies)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>základný výskum</i>: 20 miliónov EUR • <i>priemyselný výskum</i>: 10 miliónov EUR • <i>iné</i>: 7,5 milióna EUR na podnik a na projekt • 2x v prípade EUREKA 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>MSP</i>: 75 % pre štúdie priemyselného výskumu , 50 % pre štúdie experimentálneho vývoja; • <i>veľké podniky</i>: 65 % pre štúdie priemyselného výskumu , 40 % pre štúdie experimentálneho vývoja;
Pomoc na náklady na práva priemyselného vlastníctva pre MSP	5 miliónov EUR na podnik a na projekt	<ul style="list-style-type: none"> • <i>základný výskum</i>: 100 % • <i>priemyselný výskum</i>: 50 % • <i>experimentálny vývoj</i>: 25 %
Pomoc pre mladé inovačné podniky	<ul style="list-style-type: none"> • 1 milión EUR • 1,5 milióna EUR v regiónoch podľa článku 87 ods. 3 písm. a) • 1,25 milióna EUR v regiónoch podľa článku 87 ods. 3 písm. a) 	neuvádza sa

¹⁶ Eureka je paneurópska sieť na trhovo orientovaný priemyselný výskum a rozvoj.

Druh opatrenia pomoci	Maximálna výška prípustnej pomoci podľa GBER	Strop intenzity pomoci podľa GBER
Pomoc na výskum a vývoj v odvetví poľnohospodárstva a rybného hospodárstva	podľa konkrétnych podmienok	100 % podľa konkrétnych podmienok
Pomoc na poradenské služby zamerané na inovácie a na služby na podporu inovácií pre MSP	200 000 EUR na podnik počas 3 rokov	75 % okrem vnútroštátnej alebo európskej certifikácie
Pomoc na zapožičiavanie vysokokvalifikovaných pracovníkov	neuvádza sa	50 % na podnik, na 3 roky, na zapožičanú osobu
Pomoc na podporu vzdelávania	2 milióny EUR na vzdelávací projekt	<ul style="list-style-type: none"> • 25 % špecifické vzdelávanie • 60 % všeobecné vzdelávanie • +10 percentuálnych bodov pre zdravotne postihnutých/znevýhodnených pracovníkov • +20 percentuálnych bodov pre malé podniky • +10 percentuálnych bodov pre stredné podniky 100 % pre námornú dopravu
Pomoc na prijímanie znevýhodnených pracovníkov vo forme mzdových dotácií	5 miliónov EUR na podnik za rok	50 %
Pomoc na zamestnávanie pracovníkov so zdravotným postihnutím vo forme mzdových dotácií	10 miliónov EUR na podnik za rok	75 %
Pomoc na kompenzáciu dodatočných nákladov spojených so zamestnávaním pracovníkov so zdravotným postihnutím	10 miliónov EUR na podnik za rok	100 %
Investičná pomoc umožňujúca podnikom ísť nad rámec noriem Spoločenstva na ochranu životného prostredia, alebo zvýšiť úroveň ochrany životného prostredia v prípade absencie noriem Spoločenstva	7,5 milióna EUR na podnik a na projekt	Veľké podniky: 35 % Stredné podniky: 45 % Malé podniky: 55 %
Pomoc na zaobstaranie dopravných prostriedkov, ktoré spĺňajú prísnejšie normy ako normy Spoločenstva na ochranu životného prostredia	7,5 milióna EUR na podnik a na projekt	Veľké podniky: 35 % Stredné podniky: 45 % Malé podniky: 55 %
Pomoc pre MSP na včasné prispôsobenie sa budúcim environmentálnym normám Spoločenstva	7,5 milióna EUR na podnik a na projekt	<p>V prípade implementácie viac ako 3 roky pred nadobudnutím účinnosti normy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 15 % pre malé podniky • 10 % pre stredné podniky <p>V prípade implementácie od 1 do 3 rokov pred nadobudnutím účinnosti normy: 10 % pre malé podniky</p>

Druh opatrenia pomoci	Maximálna výška prípustnej pomoci podľa GBER	Strop intenzity pomoci podľa GBER
Pomoc na investície do opatrení zameraných na úsporu energie	7,5 milióna EUR na podnik a na projekt	Dva spôsoby výpočtu: 1. <i>mimoriadne investičné náklady (čisté)</i> : <ul style="list-style-type: none"> • veľký podnik: 60 % • stredný podnik: 70 % • malý podnik: 80 % 2. <i>mimoriadne investičné náklady (hrubé)</i> : <ul style="list-style-type: none"> • veľký podnik: 20 % • stredný podnik: 30 % • malý podnik: 40 %
Pomoc na investície do vysokoúčinnnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie	7,5 milióna EUR na podnik a na projekt	Veľké podniky: 45 % Stredné podniky: 55 % Malé podniky: 65 %
Pomoc na investície určené na podporu získavania energie z obnoviteľných zdrojov	7,5 milióna EUR na podnik a na projekt	Veľké podniky: 45 % Stredné podniky: 55 % Malé podniky: 65 %
Pomoc na environmentálne štúdie	neuvádza sa	Veľké podniky: 50 % Stredné podniky: 60 % Malé podniky: 70 %
Pomoc na ochranu životného prostredia vo forme daňových úľav	neuvádza sa	Žiadna intenzita (povolené iba v prípade, ak je zaplatená aspoň minimálna suma Spoločenstva na maximálne obdobie 10 rokov)

Kumulácia

Kumulácia rôznych opatrení nariadenia GBER je možná, pokiaľ obsahujú *rôzne* identifikovateľné oprávnené náklady. Pokiaľ ide o tie isté oprávnené náklady, kumulácia nie je povolená pre čiastočne alebo úplne sa prekrývajúce náklady, pokiaľ by takáto kumulácia viedla k prekročeniu najvyššej prípustnej intenzity pomoci podľa nariadenia GBER.

Informačný list 2 Pomoc na opatrenia týkajúce sa zmeny klímy a iné opatrenia ochrany životného prostredia

Odkaz

V tomto informačnom liste sú zhrnuté „Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia“ (Úradný vestník EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1) (ďalej v tomto informačnom liste len „usmernenia“). Obsahuje aj informácie o uplatňovaní nariadenia GBER na pomoc na ochranu životného prostredia.

Rozsah pôsobnosti

Usmernenia sa vzťahujú na pomoc na opatrenia určené na nápravu alebo zamedzenie poškodenia nášho fyzického prostredia alebo prírodných zdrojov alebo na podporu efektívneho využívania týchto zdrojov. Kontrola štátnej pomoci v tejto oblasti zabezpečuje, aby opatrenia štátnej pomoci viedli k zvýšeniu úrovne ochrany životného prostredia v porovnaní so stavom bez pomoci a aby pozitívne účinky pomoci prevažovali nad jej negatívnymi účinkami.

Usmernenia sa spravidla vzťahujú na pomoc vo všetkých odvetviach, ktoré sa riadia Zmluvou o ES, vrátane odvetví, ktoré podliehajú osobitným pravidlám Spoločenstva o štátnej pomoci (pokiaľ nie je v týchto pravidlách uvedené inak). Usmernenia sa však nevzťahujú na:

- Pomoc na výskum a vývoj a na projektovanie a výrobu produktov šetrných k životnému prostrediu. Usmernenia sa však vzťahujú na investičnú pomoc pri akvizícii ekologických inovačných aktív (projektov) zameraných na znižovanie vlastného znečisťovania;
- Pomoc na vzdelávanie v oblasti životného prostredia;
- Oblasť primárnej poľnohospodárskej výroby, ak sa opatrenia riadia usmerneniami Spoločenstva o štátnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva¹⁷;
- V oblasti rybného hospodárstva a akvakultúry sa uplatňujú len, ak neexistujú žiadne iné osobitné ustanovenia;
- Uviaznuté náklady;
- Diaľkové vykurovanie okrem prípadov, ak sa tým docieli úspora energie;
- Infraštruktúru leteckej, cestnej, železničnej, vnútrozemskej vodnej a námornej dopravy;
- Projektovanie a výrobu produktov, strojov alebo dopravných prostriedkov šetrných k životnému prostrediu so zameraním na prevádzku s menším objemom prírodných zdrojov a na opatrenia prijímané s cieľom zlepšiť bezpečnosť a hygienu a
- Zachytávanie a skladovanie uhlíka.

Posúdenie

Usmernenia odrážajú prístup stanovený v Akčnom pláne štátnej pomoci s ohľadom na vylepšený ekonomický prístup k analýze štátnej pomoci a zavedenie testu vyváženia. Na základe toho sa v usmerneniach stanovili pravidlá, podľa ktorých Komisia uskutoční štandardné posúdenie opatrení (pri ktorých sa môže byť štátna pomoc považovať za zlučiteľnú, ak spĺňa jednoduchšie kritériá stanovené v oddiele 3 usmernení), alebo podrobné

¹⁷ Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 - 2013, Ú. v. EÚ C 319, 27.12.2006

posúdenie (stanovené v oddiele 5 usmernení), ktoré si vyžaduje hlbšiu analýzu opatrení a v jednotlivých prípadoch vykonanie testu vyváženia. Usmernenia v princípe umožňujú Komisii sledovať stimulačný účinok, nevyhnutnosť a proporionalitu opatrení štátnej pomoci v oblasti životného prostredia.

Tabuľka 4. Stropy, v prípade ktorých je potrebné začať podrobné posúdenie podľa usmernení*

Druh opatrenia	Štandardné posúdenie	Podrobné posúdenie
Pre opatrenia, na ktoré sa vzťahuje nariadenie GBER	Áno (ak nie sú splnené podmienky GBER)	Všetky opatrenia s povinnosťou samostatnej notifikácie podľa nariadenia GBER
Pre všetku investičnú pomoc (bez ohľadu na druh)	Áno	7,5 milióna EUR na podnik
Prevádzková pomoc na úsporu energie	Áno	5 milióna EUR na podnik na 5 rokov
Prevádzková pomoc na výrobu obnoviteľnej elektriny a/alebo kombinovanú výrobu obnoviteľného tepla	Áno	Výsledná kapacita výroby elektriny presahuje 125 MW
Prevádzková pomoc na výrobu biopaliva	Áno	Výsledná kapacita výroby presahuje 150 000 t za rok
Prevádzková pomoc na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie	Áno	Výsledná kapacita kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie presahuje 200 MW
Pomoc vo forme zníženia environmentálnych daní alebo oslobodení od nich	Áno	Nie

*Všetky ostatné opatrenia na pomoc na ochranu životného prostredia uvedené v usmernení a ktoré nie sú uvedené v tabuľke podliehajú len štandardnému posúdeniu.

Opatrenia pomoci

Investičná pomoc pre podniky, ktoré uplatňujú normy prísnejšie ako normy Spoločenstva alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia pri neexistencii noriem Spoločenstva

- Oprávnené náklady: sa prísne obmedzujú na mimoriadne náklady na investície potrebné na dosiahnutie vyššej úrovne ochrany životného prostredia. Prevádzkové výhody/náklady sa berú do úvahy počas piatich rokov. Oprávnené investície sa môžu týkať pozemkov, budov, zariadení závodov a transferu technológií. Pomoc sa nemôže poskytnúť na dosiahnutie noriem, ktoré boli prijaté, ale ešte nenadobudli účinnosť.

Investičná pomoc na nadobudnutie nových dopravných prostriedkov, ktoré splňajú normy prísnejšie ako normy Spoločenstva alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia pri neexistencii noriem Spoločenstva

- Oprávnené náklady: sa prísne obmedzujú na mimoriadne náklady na investície potrebné na dosiahnutie vyššej úrovne ochrany životného prostredia. Prevádzkové výhody/náklady sa berú do úvahy počas piatich rokov. Pomoc na nadobudnutie nových vozidiel pre cestnú, železničnú, vnútrozemskú vodnú a námornú dopravu, ktoré vyhovujú prijatým normám

Spoločenstva a ktoré ešte nenadobudli účinnosť, pokiaľ sa nové normy nebudú uplatňovať so spätnou účinnosťou. Pomoc môže byť určená na vykonanie dodatočných úprav existujúcich dopravných prostriedkov.

Investičná pomoc na včasné prispôsobenie sa na budúce normy Spoločenstva

- Oprávnené náklady: sa prísne obmedzujú na mimoriadne náklady potrebné na dosiahnutie vyššej úrovne ochrany životného prostredia. Prevádzkové výhody/náklady sa berú do úvahy počas piatich rokov. Oprávnené investície sa môžu týkať pozemkov, budov, zariadení závodov a transferu technológií. Pomoc je povolená za predpokladu, že prispôsobenie sa uskutoční najmenej rok pred nadobudnutím účinnosti normy Spoločenstva.

Pomoc na úsporu energie

Investičná pomoc

- Oprávnené náklady: sa prísne obmedzujú na mimoriadne náklady priamo súvisiace s úsporou energie, ktorá je vyššia, ako vyžadujú normy Spoločenstva. Navyše sú odpočítané, resp. pripočítané prevádzkové výhody a prevádzkové náklady, ktoré vzniknú v prvých troch rokoch životnosti tejto investície (v prípade MSP), v prvých štyroch rokoch (v prípade veľkých podnikov, ktoré nie sú súčasťou obchodovania s emisnými kvótami CO₂ v EÚ) alebo v prvých piatich rokoch (v prípade veľkých podnikov, ktoré sú súčasťou systému obchodovania s emisnými kvótami CO₂ v EÚ). Oprávnené investície sa môžu týkať pozemkov, budov, zariadení závodov a transferu technológií.

Prevádzková pomoc

- Pomoc je obmedzená na kompenzáciu mimoriadnych výrobných nákladov so zohľadnením výhod, ktoré vyplývajú z úspory energie. Od výrobných nákladov sa odpočíta poskytnutá investičná pomoc. Pomoc je obmedzená na päť rokov.

Pomoc na obnoviteľné zdroje energie

Investičná pomoc

- Oprávnené náklady: sa prísne obmedzujú na mimoriadne investičné náklady, ktoré znáša príjemca v porovnaní s konvenčnou elektrárnou alebo systémom vykurovania rovnakej kapacity. Oprávnené náklady sa musia vypočítať netto bez akýchkoľvek prevádzkových výhod a prevádzkových nákladov, ktoré vzniknú v prvých piatich rokoch životnosti tejto investície. Oprávnené investície sa môžu týkať pozemkov, budov, zariadení závodov a transferu technológií.
- Pomoc na výrobu biopalív je povolená iba z hľadiska udržateľných biopalív.

Prevádzková pomoc

- Prevádzková pomoc je určená na pokrytie rozdielu medzi nákladmi na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov energie a trhovou cenou danej formy energie.

Pomoc na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie

Investičná pomoc

- Oprávnené náklady: sa obmedzujú na mimoriadne investičné náklady potrebné na

zrealizovanie vysokoúčinného technologického zariadenia na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie v porovnaní s referenčnou investíciou. Oprávnené náklady sa musia vypočítať netto bez akýchkoľvek prevádzkových výhod a prevádzkových nákladov, ktoré vzniknú v prvých piatich rokoch životnosti tejto investície. Oprávnené investície sa môžu týkať pozemkov, budov, zariadení závodov a transferu technológií.

Prevádzková pomoc

- Uplatňujú sa rovnaké pravidlá ako pri obnoviteľných zdrojoch energie. Oprávnené zariadenia: podniky, ktoré dodávajú elektrickú energiu a teplo verejnosti, ak náklady na výrobu tejto energie alebo tepla sú vyššie ako ich tržová cena. Na priemyselné využitie, ak možno preukázať, že výrobné náklady jednej jednotky energie s použitím tejto techniky sú vyššie ako tržová cena jednej jednotky konvenčnej energie.

Investičná pomoc na energeticky účinné diaľkové vykurovanie

- Oprávnené náklady: sa prísne obmedzujú na mimoriadne investičné náklady, ktoré znáša príjemca v porovnaní s konvenčným systémom vykurovania rovnakej kapacity. Oprávnené náklady sa musia vypočítať netto bez akýchkoľvek prevádzkových výhod a prevádzkových nákladov, ktoré vzniknú v prvých piatich rokoch životnosti tejto investície. Oprávnené investície sa môžu týkať pozemkov, budov, zariadení závodov a transferu technológií.

Pomoc na odpadové hospodárstvo

- Oprávnené náklady: sa obmedzujú na mimoriadne investičné náklady potrebné na zrealizovanie investície do odpadového hospodárstva, ktoré znáša príjemca v porovnaní s referenčnou investíciou. Oprávnené náklady sa musia vypočítať netto bez akýchkoľvek prevádzkových výhod a prevádzkových nákladov, ktoré vzniknú v prvých piatich rokoch životnosti tejto investície.
- Investícia za určitých podmienok zahŕňa činnosti zamerané na opätovné využitie, recykláciu a zhodnotenie. Cieľom investície je znížiť znečistenie vytvárané inými podnikmi. Investícia sa nerozširuje na znečistenie vytvárané príjemcom pomoci.

Pomoc na rekultiváciu kontaminovaných miest

- Ak osoba zodpovedná za znečistenie nebola zistená alebo ju nemožno prinútiť, aby znášala náklady, pomoc môže získať osoba zodpovedná za obnovu pôdy, „Znečisťovateľ“ je osoba zodpovedná za znečistenie podľa platného práva v každom členskom štáte.
- Oprávnené náklady sa rovnajú nákladom na rekultiváciu zníženým o zvýšenie hodnoty pozemku.

Pomoc na premiestnenie podnikov

- Pomoc na premiestnenie určitých podnikov na nové miesta môže byť udelená za predpokladu, že zmenu umiestnenia diktujú dôvody ochrany životného prostredia a je nariadená správnym alebo súdnym rozhodnutím príslušného orgánu alebo je dohodnutá medzi podnikom a príslušným orgánom verejnej moci. Premiestňovaný podnik musí okrem toho spĺňať najprísnejšie environmentálne normy platné v jeho novom mieste.
- Oprávnené náklady by sa mali obmedziť na čisté náklady na premiestnenie. Na určenie výšky oprávnených nákladov Komisia zohľadní výhody (t. j. výnos z predaja alebo prenájmu zanechaného závodu, náhradu vyplatenú v prípade vyvlastnenia) a náklady (spojené s kúpou pozemku, výstavbou alebo kúpou nového závodu, zmluvné pokuty).

Pomoc zahrnutá v systémoch obchodovania s povoleniami

- Pomoc môže byť zlučiteľná iba za predpokladu, že tieto systémy sú vytvorené tak, že sa dosahujú environmentálne ciele prísnejšie ako ciele Spoločenstva, že pridelenie sa vykonáva transparentne a na základe objektívnych kritérií, že celková výška povolení alebo kvót na podnik nepresahuje jeho potreby, že nové subjekty nemajú vytvorené priaznivejšie podmienky, ani neprimerané prekážky vstupu na trh.
- Posúdi sa nevyhnutnosť a proporcionalita štátnej pomoci. Bez pomoci (t. j. plné obchodovanie formou aukcie) musí viesť systém obchodovania s povoleniami k podstatnému zvýšeniu výrobných nákladov, ktoré nemôžu byť prenesené na spotrebiteľov bez toho, aby to viedlo k významnému zníženiu predaja a nie je možné znížiť úrovne emisií tak, aby cena bola únosná.
- Test nevyhnutnosti a proporcionality nebol zohľadnený v prípade kvót týkajúcich sa obdobia obchodovania s emisnými kvótami CO₂ v EÚ (systém obchodovania s emisiami), ktoré končí 31. decembra 2012.

Pomoc vo forme zníženia environmentálnych daní alebo oslobodení od nich

- Pomoc je povolená za predpokladu, že aspoň nepriamo prispieva k zlepšeniu úrovne ochrany životného prostredia a zníženia dane a oslobodenia od nej nestážujú dosiahnutie všeobecného cieľa, ktoré sa daňou sleduje.
- *Harmonizované dane*: pomoc sa považuje za zlučiteľnú so spoločným trhom na obdobie 10 rokov za predpokladu, že príjemcovia platia aspoň minimálnu úroveň dane a zníženie alebo oslobodenie od daní je zlučiteľné s príslušnými právnymi predpismi Spoločenstva.
- *Neharmonizované a harmonizované dane v prípade platenia daní pod minimálnou úrovňou Spoločenstva*: Akékoľvek oslobodenie alebo zníženie dane musí byť nevyhnutné a proporcionálne:
 - *Nevyhnutnosť pomoci*: výber príjemcov musí byť založený na objektívnych a transparentných kritériách, neznížená environmentálna daň musí viesť k podstatnému zvýšeniu výrobných nákladov, ktoré nemôžu byť prenesené na spotrebiteľov bez toho, aby to viedlo k významnému zníženiu predaja.
 - *Proporcionalita pomoci*: každý jednotlivý príjemca zaplatí časť vnútroštátnej úrovne zdaňovania, ktorá závisí od jeho výkonnosti v porovnaní s výkonnosťou spojenou s najvýkonnejšou technológiou v rámci EHP, alebo 20 % vnútroštátnej dane (okrem prípadu, keď je možné odôvodniť nižšiu sadzbu vzhľadom na obmedzené narušenie hospodárskej súťaže), alebo medzi členskými štátmi a podnikmi, ktoré prijímajú pomoc, sú uzavreté dohody.

Princíp výpočtu mimoriadnych investičných nákladov

Mimoriadne investičné náklady sú vypočítavajú v dvoch krokoch:

1. Náklady na investíciu určené porovnaním investície s protichodnou situáciou bez poskytnutia štátnej pomoci. Protichodná situácia musí byť vierohodnou alternatívou a minimálne musí spĺňať príslušné normy Spoločenstva.
2. Akékoľvek prevádzkové výhody, ktoré vzniknú v pevne stanovenom časovom období (zvyčajne päť rokov) životnosti investície, sa odpočítajú a zodpovedajúce prevádzkové náklady sa pripočítajú.

Maximálna pomoc

Tabuľka 5. Uved'te maximálnu intenzitu pomoci vyjadrenú ako percento oprávnených nákladov.

Druh opatrenia pomoci	Investičná pomoc	Prevádzková pomoc
a) Investičná pomoc pre podniky, ktoré uplatňujú normy prísnejšie ako normy Spoločenstva alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia pri neexistencii noriem Spoločenstva	Malý podnik: 70 % Stredný podnik: 60 % Veľký podnik: 50 % Výberové konanie: 100 % Bonus pri ekologickej inovácii: +10 %	
a b) na nadobudnutie nových dopravných prostriedkov, ktoré spĺňajú normy prísnejšie ako normy Spoločenstva alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia pri neexistencii noriem Spoločenstva		
c) Investičná pomoc na včasné prispôsobenie sa na budúce normy Spoločenstva	Viac ako 3 roky vopred: <ul style="list-style-type: none"> malý podnik: 25 % stredný podnik: 20 % veľký podnik: 15 % 1 až 3 roky vopred: <ul style="list-style-type: none"> malý podnik: 20 % stredný podnik: 15 % veľký podnik: 10 % 	
d) Pomoc na environmentálne štúdie	Malý podnik: 70 % Stredný podnik: 60 % Veľký podnik: 50 %	
e) Pomoc na úsporu energie	Malý podnik: 80 % Stredný podnik: 70 % Veľký podnik: 60 %	<ul style="list-style-type: none"> 100% mimoriadnych nákladov pri lineárnom znížení na 0 % počas 5 rokov ALEBO 50 % mimoriadnych nákladov na 5 rokov

Druh opatrenia pomoci	Investičná pomoc	Prevádzková pomoc
f) Pomoc na obnoviteľné zdroje energie	Malý podnik: 80 % Stredný podnik: 70 % Veľký podnik: 60 % Výberové konanie: 100 %	<ul style="list-style-type: none"> • Kompenzačný rozdiel medzi nákladmi na výrobu a trhovou cenou. ALEBO <ul style="list-style-type: none"> • 100% mimoriadnych nákladov pri lineárnom znížení na 0 % počas 5 rokov ALEBO 50 % mimoriadnych nákladov na 5 rokov
g) Pomoc na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie	Malý podnik: 80 % Stredný podnik: 70 % Veľký podnik: 60 % Výberové konanie: 100 %	Uplatňujú sa pravidlá pre pomoc na obnoviteľné zdroje energie
Pomoc na energeticky účinné diaľkové vykurovanie	Malý podnik: 70 % Stredný podnik: 60 % Veľký podnik: 50 % Výberové konanie: 100 %	
i) Pomoc na odpadové hospodárstvo	Malý podnik: 70 % Stredný podnik: 60 % Veľký podnik: 50 %	
j) Pomoc na rekultiváciu znečistených plôch	100% oprávnených nákladov	
k) Pomoc na premiestnenie podnikov	Malý podnik: 70 % Stredný podnik: 60 % Veľký podnik: 50 %	

Notifikačná povinnosť

Nariadením GBER sa zaviedli nové kategórie pomoci na ochranu životného prostredia, ktoré sú oslobodené od notifikačnej povinnosti. Podľa podmienok ustanovených v nariadení GBER (vrátane intenzít osobitnej pomoci) v niektorých prípadoch nie je potrebné notifikovať investičnú pomoc umožňujúcu podnikom ísť nad rámec noriem Spoločenstva v prípade ochrany životného prostredia alebo zvýšenia úrovne ochrany životného prostredia pri neexistencii noriem Spoločenstva; pomoc na nadobudnutie nových dopravných prostriedkov, ktoré spĺňajú prísnejšie normy, ako sú normy Spoločenstva alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia v prípade, že normy Spoločenstva neexistujú; pomoc pre MSP na včasné prispôbenie sa budúcim normám Spoločenstva; pomoc na investície do opatrení zameraných na úsporu energie; investičná pomoc na vysokoúčinnú kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie investičná pomoc na ochranu životného prostredia určená na podporu výroby energie z obnoviteľných zdrojov energie; pomoc na environmentálne štúdie a pomoc vo forme zníženia environmentálnych daní.

Je však potrebné notifikovať každú takúto pomoc, ak presahuje individuálny notifikačný strop vo výške 7,5 milióna EUR na podnik a na investičný projekt. Podobne, ak podmienky nariadenia GBER nie sú splnené, je tiež potrebné pomoc notifikovať a bude sa posudzovať na základe usmernení.

Informačný list 3 Pomoc na výskum, vývoj a inovácie

Odkaz

V tomto informačnom liste je zhrnutý „Rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie“ (Úradný vestník EÚ C 323, 30.12.2006, s. 1) (ďalej v tomto informačnom liste len „rámec“). Obsahuje aj informácie o uplatňovaní nariadenia GBER na pomoc na výskum, vývoj a inovácie.

Rozsah pôsobnosti

Rámec zahŕňa všetky opatrenia, na základe ktorých sa štátna pomoc poskytuje na výskum, vývoj a inovácie podniku.

Podpora výskumu, vývoja a inovácií, ktorá sa nepovažuje za štátnu pomoc:

- verejné financovanie nehospodárskych činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií výskumnými organizáciami;
- výskum a vývoj zadaný verejnými orgánmi podnikom podľa trhových podmienok (otvorené výberové konanie).

Odvetvia, na ktoré sa vzťahujú osobitné pravidlá:

- železničná, cestná a vnútrozemská vodná doprava
- poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo: maximálna intenzita pomoci 100 % vo všetkých prípadoch (podliehajúca podmienkam)

Koncepty

Základný výskum: Experimentálna alebo teoretická práca vykonávaná najmä s cieľom získať nové vedomosti o hlavných základoch javov a pozorovateľných skutočnostiach bez akéhokoľvek priameho praktického využitia alebo použitia v dohľadnom čase;

Priemyselný výskum: Plánovaný výskum alebo kritické preskúmanie zamerané na získanie nových vedomostí alebo skúseností na vývoj nových výrobkov, postupov alebo služieb alebo výrazné zlepšenie existujúcich výrobkov, postupov alebo služieb.

Experimentálny vývoj: Získavanie, spájanie, formovanie a používanie existujúcich vedeckých, technologických, obchodných alebo iných príslušných vedomostí a skúseností na účely vypracovania plánov a opatrení alebo návrhov na nové, upravené alebo zlepšené výrobky, postupy alebo služby (vrátane vytvorenia komerčne použiteľného prototypu alebo pilotných projektov za určitých podmienok).

Opatrenia pomoci

Tieto opatrenia sa podľa rámca považujú za oprávnené z hľadiska zlučiteľnosti podľa článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy:

- pomoc na projekty v oblasti výskumu a vývoja;
- pomoc na štúdie technickej realizovateľnosti;
- pomoc na náklady súvisiace s právami priemyselného vlastníctva pre MSP;
- pomoc pre mladé inovačné podniky;
- pomoc na inováciu procesu a organizácie v službách;

- pomoc na poradenské služby zamerané na inovácie a služby na podporu inovácií;
- pomoc na zapožičanie vysokokvalifikovaných pracovníkov;
- pomoc inovačným zoskupeniam.

Oprávnené náklady

Oprávnené náklady závisia od druhu navrhnutého opatrenia a sú stanovené v príslušných oddieloch rámca. Toto sú príklady druhov nákladov, ktoré spĺňajú podmienky oprávnených nákladov na pomoc na projekty v oblasti výskumu a vývoja (t. j. prvá kategória už uvedenej pomoci):

- mzdové náklady na pracovníkov v rozsahu ich zapojenia do výskumnej činnosti;
- náklady na nástroje, zariadenia a pozemky a priestory v rozsahu a na obdobie, počas ktorého sa používajú na výskumný projekt (v prípade potreby podliehajúce odpisom);
- náklady na zmluvný výskum, technické poznatky a patenty kúpené alebo licencované od vonkajších zdrojov za trhové ceny;
- náklady na externé poradenské a podobné služby využívané výhradne na projekt;
- dodatočné prevádzkové náklady, ktoré vznikli priamo v dôsledku výskumu;
- iné prevádzkové výdavky, ktoré vznikli priamo v dôsledku výskumnej činnosti.

Intenzity pomoci

Podobne ako v prípade oprávnených nákladov sa intenzity pomoci líšia v závislosti od daného opatrenia. Tabuľka uvádza príklady intenzít pomoci, ktoré sa vzťahujú na prvý druh opatrenia pomoci – pomoc na projekty v oblasti výskumu a vývoja:

Tabuľka 6. Intenzity pomoci pre pomoc na projekty výskumu a vývoja

Druh výskumu a vývoja	Malý podnik	Stredný podnik	Veľký podnik
Základný výskum	100 %	100 %	100 %
Priemyselný výskum	70 %	60 %	50 %
Priemyselný výskum spojený so:			
• spoluprácou medzi podnikmi v prípade veľkých podnikov: cezhraničnou spoluprácou alebo aspoň s jedným MSP alebo	80 %	75 %	65 %
• spoluprácou podniku s výskumnou organizáciou alebo			
• šírením výsledkov			
Experimentálny vývoj	45 %	35 %	25 %
Experimentálny vývoj spojený so:			
• spoluprácou medzi podnikmi v prípade veľkých podnikov: cezhraničnou spoluprácou alebo aspoň s jedným MSP alebo	60 %	50 %	40 %
• spoluprácou podniku s výskumnou organizáciou			

Osobitné podmienky:

V rámci sú stanovené tri druhy posúdenia na základe testu vyváženia pozitívnych a negatívnych účinkov pomoci:

(i) *štandardné posúdenie* – ak projekt spĺňa podmienky stanovené v kapitole 5 rámca, predpokladá sa, že test vyváženia bude pozitívny. Tieto opatrenia spadajú pod túto kategóriu (za predpokladu, že pomoc sa poskytuje iba na základe žiadosti podanej vnútroštátnym orgánom):

- pomoc na projekty a štúdie realizovateľnosti, ak príjemcom pomoci je MSP a výška pomoci je menej ako 7,5 milióna EUR na MSP a na projekt;
- pomoc na náklady súvisiace s právami priemyselného vlastníctva pre MSP;
- pomoc pre mladé inovačné podniky;
- pomoc na poradenské služby zamerané na inovácie;
- pomoc na služby na podporu inovácií;
- pomoc na zapožičanie vysokokvalifikovaných pracovníkov.

(ii) *štandardné posúdenie a preukázanie* stimulačného účinku a nevyhnutnosti – v súlade s kapitolami 5 a 6 rámca: v prípade každej notifikovanej pomoci spadajúcej **pod** stropy pre podrobné posúdenie (uvedené ďalej) **a** nespádajúcej pod jednu z kategórií štandardného posúdenia iba v rámci kapitoly 5 (uvedené ďalej).

(iii) *podrobné posúdenie* – v dôsledku vyššieho rizika narušenia hospodárskej súťaže vykoná Komisia podrobné posúdenie opatrení, v prípade ktorých suma presahuje:

- v prípade pomoci na projekty a štúdie realizovateľnosti:
 - 20 miliónov EUR, ak je projekt prevažne základným výskumom;
 - 10 miliónov EUR, ak je projekt prevažne priemyselným výskumom;
 - pre všetky ďalšie projekty: 7,5 milióna EUR;
- 5 miliónov EUR v prípade inovácie procesu alebo organizácie v službách;
- 5 miliónov EUR v prípade inovačných zoskupení.

Pre každú schému pomoci sa vyžaduje výročná správa o implementácii.

Tabuľka 7. Kategórie opatrení pomoci, príslušné stropy na výšku pomoci uplatniteľné podľa nariadenia GBER a stropy, v prípade ktorých je potrebné začať podrobné posúdenie podľa rámca)

Opatrenie pomoci	Maximálna výška prípustnej pomoci podľa GBER	Štandardné posúdenie (rámec)	Štandardné posúdenie ¹⁸ (rámec)
Projekty a štúdie realizovateľnosti	<ul style="list-style-type: none"> • <i>základný výskum</i>: 20 miliónov EUR • <i>priemyselný výskum</i>: 10 miliónov EUR • <i>iné druhy</i>: 7,5 milióna EUR na podnik a na projekt • <i>2x v prípade EUREKA</i>¹⁹ 	Áno (ak nie sú splnené podmienky GBER)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>základný výskum</i>: 20 miliónov EUR • <i>priemyselný výskum</i>: 10 miliónov EUR • <i>iné druhy</i>: 7,5 milióna EUR na podnik a na projekt • <i>2x v prípade EUREKA</i>
Pomoc na náklady súvisiace s právami priemyselného vlastníctva pre MSP	5 miliónov EUR na podnik a na projekt	Áno	Nie
Pomoc pre mladé inovačné podniky	1 milión EUR	Áno	Nie

¹⁸ Všetky prípady notifikované Komisii na základe povinnosti notifikovať samostatne podľa nariadenia GBER tiež podliehajú podrobnému posudzovaniu.

¹⁹ Eureka je paneurópska sieť pre trhovovo orientovaný priemyselný výskum a rozvoj.

Opatrenie pomoci	Maximálna výška prípustnej pomoci podľa GBER	Štandardné posúdenie (rámec)	Štandardné posúdenie ¹⁸ (rámec)
Pomoc na poradenské služby zamerané na inovácie a služby na podporu inovácií	200 000 EUR na podnik na tri roky	Áno	Nie
Zapožičanie vysokokvalifikovaných pracovníkov	50 % oprávnených nákladov na 3 roky na podnik na zapožičanú osobu	Áno	Nie
Inovácia procesu alebo organizácie	Nezahrnuté v GBER	Áno	V službách: 5 miliónov EUR na projekt a na podnik
Inovačné zoskupenia	Nezahrnuté v GBER	Áno	5 miliónov EUR na zoskupenie

Notifikačná povinnosť

Nariadením GBER sa zaviedli nové kategórie pomoci na výskum, vývoj a inovácie, ktoré sú oslobodené od notifikačnej povinnosti. Podľa podmienok ustanovených v nariadení GBER (vrátane intenzít osobitnej pomoci) v niektorých prípadoch nie je potrebné notifikovať investičnú pomoc na výskumné a vývojové projekty, pomoc na štúdie technickej realizovateľnosti, pomoc na náklady súvisiace s právami priemyselného vlastníctva pre MSP, pomoc na výskum a vývoj v odvetví poľnohospodárstva a rybného hospodárstva, pomoc pre mladé inovačné podniky, pomoc na poradenské služby zamerané na inovácie a služby na podporu inovácií a pomoc na zapožičanie vysokokvalifikovaných pracovníkov.

Takúto pomoc je však vždy potrebné notifikovať, ak presahuje individuálny notifikačný strop, ako sa vyššie uvádza v tabuľke.

Podobne, ak podmienky nariadenia GBER nie sú splnené, je tiež potrebné pomoc notifikovať a bude sa posudzovať na základe rámca.

Informačný list 4 Regionálna pomoc

Odkazy

V tomto informačnom liste sú zhrnuté:

- Usmernenia pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013 (Úradný vestník EÚ C 54, 4.3.2006, s. 13) (ďalej v tomto informačnom liste len „usmernenia“).
- uplatňovanie nariadenia GBER na regionálne investície a pomoc na podporu zamestnanosti a pomoc na novozaložené podniky.

Cieľ

Podporiť rozvoj znevýhodnených regiónov:

- podporovaním počiatočných investícií a investícií a zamestnanosti spojených s počiatočnými investíciami a novozaloženými malými podnikmi alebo
- vo výnimočných prípadoch poskytnutím prevádzkovej pomoci.

Rozsah pôsobnosti

Usmernenia sa vzťahujú na investičnú pomoc, pomoc na novozaložené podniky a prevádzkovú pomoc podnikom v regiónoch oprávnených na regionálnu pomoc (pozri nižšie v texte).

Usmernenia sa neuplatňujú na primárnu výrobu poľnohospodárskych výrobkov uvedených v prílohe I zmluvy. Program sa spravidla vzťahuje na spracovanie a odbyt poľnohospodárskych výrobkov²⁰. Neuplatňujú sa však na odvetvie rybného hospodárstva, ani na uhoľný priemysel.

Osobitné pravidlá sa vzťahujú na:

- dopravu a stavbu lodí;
- regionálna pomoc nie je povolená v prípade oceľarskeho priemyslu, ani priemyslu syntetických vlákien;
- veľké investičné projekty (pozri „koncepty“).

Hlavné podmienky

Aby bol projekt oprávnený podľa usmernení musí spĺňať tieto hlavné požiadavky:

- nové aktíva (okrem MSP);
- udržanie investícií v regióne minimálne 5 rokov (3 roky pre MSP) po ukončení;
- finančný príspevok príjemcu vo výške aspoň 25 % oprávnených nákladov.

Koncepty

Rozlišujeme dve kategórie regiónov, ktoré spĺňajú podmienky na poskytnutie pomoci:

- *regióny podľa článku 87 ods. 3 písm. a)*: sú to regióny s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo mimoriadne vysokou nezamestnanosťou (regióny NUTS II s HDP/obyvateľa nižším ako 75 % priemeru EÚ).

²⁰ Pozri tiež Usmernenia Spoločenstva v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 – 2013 (Ú. v. EÚ C 319, 27.12.2006)

- *regióny podľa článku 87 ods. 3 písm. c):* sú to problémové oblasti definované na základe (vnútroštátnych) ukazovateľov navrhnutých členskými štátmi, ktoré podliehajú maximálnemu podielu obyvateľstva a určitým minimálnym podmienkam s cieľom predísť zneužitiu.

Počiatkové investície: investície do hmotného a nehmotného majetku súvisiaceho so založením nového podniku, rozšírením existujúceho podniku, rozšírením sortimentu výroby podniku o ďalšie nové výrobky alebo podstatnou zmenou celkového výrobného procesu existujúceho podniku;

Tvorba pracovných miest spojená s investíciami: čistý nárast počtu pracovných miest vytvorených počas troch rokov od ukončenia investície.

Prevádzková pomoc: pomoc zameraná na zníženie súčasných výdavkov podniku (napr. mzdové náklady, dopravné náklady, náklady na prenájom).

Veľký investičný projekt: projekt v oblasti počiatkových investícií s oprávnenými investičnými nákladmi, ktoré sú vo výške najmenej 50 miliónov EUR (oprávnené investičné náklady sú definované ďalej).

Veľké investičné projekty, pre ktoré sa vyžaduje samostatná notifikácia: je projekt, kde celková výška pomoci zo všetkých zdrojov presahuje 75 % maximálnej výšky pomoci, ktorú by mohla dostať investícia s oprávnenými nákladmi vo výške 100 miliónov EUR v príslušnom regióne. Členské štáty sú povinné **samostatne notifikovať** všetky prípady, ktoré presahujú túto výšku pomoci.

Ekvivalent hrubého grantu (GGE): nominálna hodnota poskytnutej pomoci znížená na jej hodnotu ku dňu poskytnutia pomoci.

Intenzita pomoci: GGE vyjadrený ako percento celkových oprávnených nákladov na projekt.

Pomoc pre počiatkové investície

Oprávnené náklady: Pomoc na počiatkové investície sa môže vypočítať ako percento hodnoty investície alebo ako percento mzdových nákladov na pracovné miesta spojené s počiatkovou investíciou.

- Investícia: hmotná investícia (pozemky, budovy, zariadenia/stroje) a obmedzená výška nehmotných investícií (výdavky, ktoré vznikli v dôsledku transferu technológie). Výdavky na dopravné zariadenia v odvetví dopravy nie sú oprávnenými výdavkami.
- Mzdové náklady: predpokladané hrubé mzdové náklady a povinné príspevky sociálneho zabezpečenia vypočítané za obdobie dvoch rokov vynásobené počtom vytvorených pracovných miest (čistý počet vytvorených pracovných miest v príslušnom podniku).

Maximálne intenzity pomoci

Tabuľka 8. Maximálne intenzity pomoci

Regionálny HDP ako % HDP EÚ-25	Maximálne podiely pomoci pre veľké podniky	Podiely pomoci v najvzdialenejších regiónoch
> 75 %	15 % – 10 %	40 %
<75 %	30 %	50 %

<60 %	40 %	60 %
<45 %	50 %	neuplatňuje sa

Tzv. „regióny so štatistickým efektom“ – ktoré majú nižší HDP ako 75 % HDP EÚ-15, ale vyšší HDP ako 75 % HDP EÚ-25 (3,6 % obyvateľstva EÚ) – budú využívať prechodné postavenie a budú oprávnené na najnižšie miery pomoci podľa článku 87 ods. 3 písm. a) zmluvy s 30 % podielom pomoci pre veľké podniky až do 31. 12. 2010. Postavenie týchto regiónov sa preskúma v roku 2010. Ak sa ich postavenie zhorší, budú naďalej využívať článok 87 ods. 3 písm. a) zmluvy. Ak nie, budú oprávnené podľa článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy s podielom pomoci 20 % od 1. 1. 2011. Ak nie, budú oprávnené podľa článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy s podielom pomoci 20 % od 1. 1. 2011.

Oprávnené oblasti sú pre každý členský štát stanovené v mapách regionálnej pomoci, ktoré sú uverejnené na internetovej stránke GR pre hospodársku súťaž²¹.

Prechodné opatrenia sa plánujú až do roku 2010 pre regióny, ktoré trpia najvyšším znížením intenzít pomoci, a do roku 2008 pre regióny, ktoré strácajú oprávnenosť podľa nových usmernení. Tieto oblasti sú stanovené aj v mapách.

V prípade **veľkých investícií** sa strop intenzity regionálnej pomoci znižuje takto:

- Ak sú oprávnené náklady do 50 miliónov, 100 % stropu regionálnej pomoci.
- Ak sú oprávnené náklady v rozmedzí 50 miliónov – 100 miliónov EUR, intenzita sa znižuje na 50 % stropu regionálnej pomoci.
- Ak oprávnené náklady presahujú 100 miliónov EUR, intenzita sa znižuje na 34 % stropu regionálnej pomoci.
- **Príklad:** veľký investičný projekt s oprávnenými nákladmi 200 miliónov EUR a stropom regionálnej pomoci 40 % GGE môže dostať maximálnu pomoc **43,6 milióna EUR:**

(i) do 50 milióna EUR: 100 % stropu regionálnej pomoci=> 50 miliónov EUR x 40 %; čo je 20 miliónov EUR;

(ii) ak sú oprávnené náklady v rozmedzí 50 miliónov – 100 miliónov EUR: 50% stropu regionálnej pomoci=> 50 miliónov EUR x (40 % x 50 %); čo je 10 miliónov EUR;

(iii) ak oprávnené náklady presahujú 100 miliónov EUR: 34% stropu regionálnej pomoci=> 100 miliónov EUR x (40 % x 34%); čo je 13,6 milióna EUR;

Celková pomoc=> (i)+(ii)+(iii) = 20 miliónov EUR + 10 miliónov EUR + 13,6 miliónov EUR = 43,6 miliónov EUR

Bod 65 usmernení obsahuje ustanovenie o ex-post monitorovaní štátnej pomoci poskytnutej **veľkým investičným projektom, na ktoré sa nevzťahuje oznamovacia povinnosť**, nazývaným aj „**mechanizmus transparentnosti**“. Veľké investičné projekty, na ktoré sa nevzťahuje oznamovacia povinnosť, sú projekty, v prípade ktorých výška pomoci nepresahuje notifikačný strop, t. j. 75 % maximálnej výšky pomoci, ktorú by mohla dostať investícia s oprávnenými nákladmi vo výške 100 miliónov EUR v príslušnom regióne pri uplatnení štandardného stropu pomoci platného pre veľké podniky v schválenej regionálnej mape pomoci ku dňu, kedy sa má pomoc poskytnúť.

Podľa mechanizmu transparentnosti vždy, keď sa regionálna pomoc poskytne na základe existujúcich schém pomoci²² pre veľké investičné projekty, na ktoré sa nevzťahuje

²¹ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/regional_aid/regional_aid.cfm

oznamovacia povinnosť, členské štáty musia do 20 pracovných dní od začiatku poskytovania pomoci príslušným orgánom poskytnúť požadované informácie v štandardnej podobe stanovenej v usmerneniach.²³ Zhrnutie informácií sa potom uverejní na internetovej stránke GR pre hospodársku súťaž²⁴.

Vo všetkých podporovaných oblastiach sa pomoc môže zvýšiť do výšky 20 %, ak bola poskytovaná malým podnikom, a do výšky 10 %, ak bola poskytovaná stredným podnikom. Bonus pre MSP však nie je povolený v prípade veľkých investičných projektov s oprávnenými nákladmi nad 50 miliónov EUR.

Kumulácia

Stropy intenzity pomoci uvedené v tabuľke sa uplatňujú na celkovú pomoc:

- ak sa pomoc poskytuje v rámci niekoľkých regionálnych schém pomoci;
- ak pomoc pochádza z miestnych, regionálnych, vnútroštátnych zdrojov alebo zo zdrojov Spoločenstva.

V prípade, že výdavky spĺňajúce podmienky regionálnej pomoci spĺňajú podmienky pomoci na iné účely (napr. výskum, vývoj a inovácie) budú podliehať priaznivejšiemu stropu v rámci daných schém.

Prevádzková pomoc

Všeobecné ustanovenia

Okrem určitých výnimiek sa prevádzková pomoc môže poskytnúť v regiónoch podľa článku 87 ods. 3 písm. a), ale iba vtedy, ak sú splnené všetky tieto podmienky:

- pomoc je odôvodnená svojim prínosom pre rozvoj regiónu;
- jej úroveň je primeraná nevýhodám, ktoré sa snaží zmierniť;
- je časovo obmedzená a postupne sa znižuje.

Členské štáty musia preukázať existenciu a význam týchto nevýhod.

Pomoc v oblasti dopravy: Pomoc na náhradu dodatočných dopravných nákladov sa môže poskytovať iba v najvzdialenejších regiónoch a v oblastiach s nízkou hustotou obyvateľstva, ktoré spĺňajú podmienky na poskytnutie regionálnej pomoci.

Pomoc na vyváženie úbytku obyvateľov: Pomoc na kompenzáciu úbytku obyvateľov sa môže poskytovať nepretržite v najmenej obývaných regiónoch s hustotou obyvateľstva menej ako 8 obyvateľov/km².

Pomoc na vyváženie nevýhod najvzdialenejších regiónov: Pomoc sa môže poskytovať nepretržite na vyváženie nevýhod najvzdialenejších regiónov (odľahlosť, ostrovný charakter, malá veľkosť, ťažká topografia a podnebie, hospodárska závislosť od niekoľkých výrobkov).

²² Individuálnu pomoc poskytovanú mimo schválených schém (*ad hoc* pomoc) je vždy potrebné notifikovať Komisii.

²³ Štandardizovaný formulár na notifikáciu je k dispozícii aj vo formáte Excel na internetovej stránke GR pre hospodársku súťaž: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/forms.cfm

²⁴ <http://ec.europa.eu/competition>

Pomoc novozaloženým malým podnikom:

- Maximálne 3 milióny EUR na podnik v regiónoch podľa článku 87 ods. 3 písm. a) a 2 milióny EUR na podnik v regiónoch podľa článku 87 ods. 3 písm. c);
- 5 % bonus pre regióny podľa článku 87 ods. 3) písm. a) < 60 % EÚ-HDP, regióny s nízkou hustotou obyvateľstva a malé ostrovy s počtom menej ako 5 000 obyvateľov a iné spoločenstvá rovnakej veľkosti, ktoré sú postihnuté rovnakou izoláciou;
- Intenzity:

Tabuľka 9. Maximálne intenzity pomoci

	Roky 1 – 3	Roky 4 – 5
Regióny podľa článku 87 ods. 3 písm. a)	35 %	25 %
Regióny podľa článku 87 ods. 3 písm. c)	25 %	15 %

Notifikačná povinnosť

Nariadenie GBER oslobodzuje od povinnosti notifikovať Komisii tie transparentné schémy regionálnej investičnej pomoci, ktoré spĺňajú pravidlá o oprávnených výdavkoch a maximálnych intenzitách pomoci definovaných v mape regionálnej pomoci pre príslušný členský štát. Okrem veľkých investičných projektov a pomoci v odvetví dopravy sa takéto intenzity pomoci môžu zvýšiť o 20 percentuálnych bodov pre malé podniky a o 10 percentuálnych bodov pre stredné podniky. Rôzne intenzity pomoci sa uplatňujú na investície v spracovaní a odbyte poľnohospodárskych výrobkov.

Výnimka z notifikačnej povinnosti by sa nemala vzťahovať na schémy regionálnej pomoci zamerané na konkrétne odvetvia hospodárskych činností, ako aj na regionálnu pomoc na činnosti v odvetví oceliarstva, lodiarstva a syntetických vlákien. Opatrenia podporujúce odvetvia cestovného ruchu však spadajú pod nariadenie GBER.

Nariadenie GBER sa neuplatňuje na pomoc ad hoc poskytovanú veľkým podnikom, s výnimkou pomoci stanovenej v článku 13. Od notifikačnej povinnosti je oslobodená aj transparentná ad hoc pomoc poskytnutá jednému podniku (vrátane veľkého podniku) za predpokladu, že sa používa ako doplnujúca pomoc poskytnutá v rámci schém a že ad hoc zložka nepresahuje 50 % celkovej výšky pomoci.

Pomoc na novozaložené malé podniky je teraz tiež automaticky oslobodená od notifikačnej povinnosti.

Hmotnoprávne pravidlá pre investičnú pomoc sú rovnaké v nariadení GBER a aj usmerneniach, aby nevznikla žiadna výhoda pri notifikovaní opatrenia pomoci, ktoré je oslobodené od notifikačnej povinnosti.

Individuálna notifikácia veľkých investičných projektov sa vyžaduje v prípade, keď pomoc prekročí maximálnu výšku pomoci, ktorá sa môže poskytnúť na investíciu s oprávnenými nákladmi vo výške 100 miliónov EUR v príslušnom regióne.

Podobne, ak podmienky nariadenia GBER nie sú splnené, je tiež potrebné pomoc notifikovať a bude sa posudzovať na základe usmernení.

Tabuľka 10. Kategórie regionálnych opatrení, príslušné maximálne výšky a stropy intenzity pomoci uplatniteľné podľa nariadenia GBER²⁵ a stropy, v prípade ktorých je potrebné začať podľa usmernení podrobné posúdenie)

Druh opatrenia	Maximálna prípustná pomoc podľa GBER	Štandardné posúdenie (usmernenia)	Podrobné posúdenie (usmernenia)
Schémy pomoci (veľké, stredné a malé podniky)	<ul style="list-style-type: none"> • Článok 13: <i>iba podporované regióny</i>: Pomoc < 75 % maximálnej pomoci pre investície s oprávnenými nákladmi vo výške 100 miliónov EUR 	Áno	Nie v prípade samotnej schémy, ale iba na veľké investičné projekty, pre ktoré sa vyžaduje samostatná notifikácia: <ul style="list-style-type: none"> • trhovú podiel nad 25 % • zvýšenie kapacity nad 5 % na upadajúcich trhoch.
Ad hoc pomoc MSP	<p>Áno</p> <ul style="list-style-type: none"> • Článok 13 – <i>podporované regióny</i>: iba, ak dopĺňa schému, maximálne 50 % celkovej pomoci 	Áno	Iba na veľké investičné projekty, pre ktoré sa vyžaduje samostatná notifikácia: <ul style="list-style-type: none"> • trhovú podiel nad 25 % • zvýšenie kapacity nad 5 % na upadajúcich trhoch
Ad hoc pomoc veľké podniky	<ul style="list-style-type: none"> • v zásade podľa GBER neoslobodené jedna výnimka: povolené v podporovaných regiónoch iba ak dopĺňa pomoc poskytnutú v rámci schémy a maximálna výška nepresahuje 50 % celkovej poskytnutej pomoci za predpokladu, že sa na pomoc nevyžaduje samostatná notifikácia 	Áno	Iba na veľké investičné projekty, pre ktoré sa vyžaduje samostatná notifikácia: <ul style="list-style-type: none"> • trhovú podiel nad 25 % • zvýšenie kapacity nad 5 % na upadajúcich trhoch
Pomoc pre novozaložené malé podniky (iba schémy)	<ul style="list-style-type: none"> • 2 milióny EUR na podnik v regiónoch podľa článku 87 ods. 3 • 1 milión EUR na podnik v regiónoch podľa článku 87 ods. 3 • <i>ročné</i> sumy na podnik – maximálne 33 % vyššie uvedených súm pomoci 	Áno	neuvádza sa

²⁵ Nariadenie GBER sa nevzťahuje na veľké investičné projekty, pre ktoré sa vyžaduje samostatná notifikácia.

Informačný list 5 Pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach

Odkazy

V tomto informačnom liste sú zhrnuté „Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach“ (Úradný vestník EÚ C 244, 1.10. 2004, s. 2) (ďalej v tomto informačnom liste len „usmernenia“).

Rozsah pôsobnosti

Usmernenia sa týkajú pomoci na záchranu a/alebo reštrukturalizáciu jednotlivých podnikov v ťažkostiach.

Nevzťahujú sa na oceľiarske odvetvie a odvetvie uhoľného baníctva. S určitými výnimkami sa vzťahujú na rybne hospodárstvo a odvetvie akvakultúry. Osobitné doplňujúce pravidlá sa vzťahujú na reštrukturalizáciu v poľnohospodárskom odvetví.

Koncepty

Podnik v ťažkostiach je podnik, ktorý nedokáže, či už prostredníctvom svojich vlastných zdrojov alebo s finančnými prostriedkami, ktoré je schopný získať od svojho vlastníka/akcionárov alebo veriteľov, zabrániť stratám, ktoré bez vonkajšieho zásahu verejných orgánov takmer určite povedú v krátkodobom alebo strednodobom horizonte k jeho likvidácii.

Pomoc na záchranu je dočasnou a vratnou pomocou. Mala by umožniť udržať podnik v ťažkostiach pri živote počas obdobia, ktoré je potrebné na vypracovanie plánu reštrukturalizácie alebo likvidácie a/alebo tak dlho, ako to Komisia alebo príslušné vnútroštátne orgány potrebujú na dosiahnutie rozhodnutia o uvedenom pláne.

Pomoc na reštrukturalizáciu je založená na realizovateľnom, jednotnom a ďalekosiahlom pláne na obnovu dlhodobej životaschopnosti podniku.

Podmienky

Pomoc na záchranu musí spĺňať tieto podmienky:

- podnik musí spĺňať podmienky podniku v ťažkostiach;
- pomoc musí pozostávať z vratnej likviditnej pomoci vo forme záruk za úvery alebo úverov s bežnými obchodnými úrokovými sadzbami (a aspoň porovnateľnými s referenčnými sadzbami schválenými Komisiou);
- musí sa obmedzovať na sumu potrebnú na udržanie podniku v podnikaní;
- musí sa poskytovať iba na čas potrebný (maximálne 6 mesiacov) na vypracovanie plánu zotavenia;
- musí byť zdôvodnená sociálnymi ťažkosťami a nesmie mať žiadne nepriaznivé vplyvy na priemyselnú situáciu v iných členských štátoch
- musí byť sprevádzaná na základe notifikácie záväzkom členského štátu, že najneskôr do 6 mesiacov po poskytnutí pomoci oznámi Komisii plán reštrukturalizácie alebo likvidácie alebo dôkaz, že úvery boli splatené alebo záruky ukončené;
- mala by byť jednorazovou operáciou (zásada „jedenkrát a naposledy“).

V usmerneniach je stanovený zjednodušený postup, ak je pomoc založená na minulých prevádzkových výsledkoch, podľa vzorca stanoveného v usmerneniach, a nepresahuje sumu 10 miliónov EUR.

Pomoc na reštrukturalizáciu sa môže poskytnúť, iba ak sú splnené tieto kritériá:

- podnik musí spĺňať podmienky podniku v ťažkostiach;
- Komisii bol predložený program reštrukturalizácie/zotavenia s cieľom obnoviť životaschopnosť v primeranom časovom období;
- prijali sa kompenzačné opatrenia s cieľom zabrániť neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže (napr. primerané zníženie kapacity);
- pomoc sa obmedzuje na minimum, ktoré je potrebné na uskutočnenie reštrukturalizačných opatrení. Prijemcovia pomoci musia poskytnúť značný vlastný príspevok, ktorý nebude obsahovať žiadny prvok pomoci;
- podnik musí splniť celý plán reštrukturalizácie a dodržať všetky priložené podmienky;
- pomoc na reštrukturalizáciu sa môže poskytnúť iba raz (zásada „jedenkrát a naposledy“);
- vyžaduje sa prísne monitorovanie a predkladanie výročných správ;
- MSP a podniky v podporovaných regiónoch: kritériá na zníženie kapacity/vlastného príspevku sa môžu uplatňovať s väčšou mierou flexibility;
- Komisia priaznivo posudzuje štátnu pomoc na pokrytie sociálnych nákladov reštrukturalizácie.

V prípade veľkých podnikov sa vyžaduje individuálna notifikácia každého poskytnutia pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu.

V prípade MSP sa pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu (do 10 miliónov EUR na podnik) môže poskytnúť na základe notifikovaných a schválených schém pomoci.

Informačný list 6 Pomoc pre malé a stredné podniky

Odkaz

V tomto informačnom liste je zhrnuté uplatňovanie nariadenia GBER na štátnu pomoc pre malé a stredné podniky (MSP).

Rozsah pôsobnosti

Nariadenie GBER ustanovuje osobitné pravidlá na podporu MSP²⁶. Tento informačný list zahŕňa kategórie pomoci určené výlučne pre MSP. Osobitné pravidlá, ktoré sa uplatňujú na MSP v prípade pomoci vo forme rizikového kapitálu, pomoci na výskum, vývoj a inovácie, regionálnej pomoci a pomoci na ochranu životného prostredia, sa analyzujú v príslušných informačných listoch, ktoré sa vzťahujú na tieto oblasti²⁷.

Koncepty

Definícia MSP

Definície MSP sa nachádzajú v prílohe 1 k nariadeniu GBER.

- **Stredný podnik** je podnik spĺňajúci všetky tieto kritériá:
 - má menej ako 250 zamestnancov a
 - jeho ročný obrat nepresahuje 50 miliónov EUR a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 miliónov EUR.

- **Malý podnik** je podnik spĺňajúci všetky tieto kritériá:
 - má menej ako 50 zamestnancov a
 - jeho ročný obrat a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 10 miliónov EUR.

- **Mikropodnik** je podnik spĺňajúci všetky tieto kritériá:
 - má menej ako 10 zamestnancov a
 - jeho ročný obrat a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 2 milióny EUR.

Kritériá sa musia uplatňovať na podnik ako celok (vrátane dcérskych spoločností so sídlom v iných členských štátoch a mimo EÚ). V nariadení sú stanovené definície *samostatného* podniku, *partnerského* podniku a *prepojeného* podniku, aby sa zhodnotilo skutočné ekonomické postavenie daného MSP.

Nariadenie GBER stanovuje podmienky na oslobodenie od notifikačnej povinnosti týchto hlavných druhov pomoci výlučne v prípade MSP:

²⁶ Komisia v súčasnosti pripravuje samostatnú príručku o štátnej pomoci pre MSP zameranú na poskytnutie stručného a systematického zhrnutia pravidiel štátnej pomoci, ktoré sa uplatňujú na MSP.

²⁷ Patrí k nim pomoc na podporu MSP na včasné prispôsobenie sa budúcim environmentálnym normám Spoločenstva, pomoc vo forme rizikového kapitálu pre MSP, pomoc na náklady súvisiace s právami priemyselného vlastníctva pre MSP, pomoc na zapožičanie vysokokvalifikovaných pracovníkov alebo pomoc na zriadenie nových MSP.

- investičná pomoc a pomoc na podporu zamestnanosti pre MSP;
- pomoc pre nové malé podniky založené podnikateľkami;
- pomoc pre MSP na včasné prispôsobenie sa budúcim normám Spoločenstva;
- pomoc na poradenské služby pre MSP;
- pomoc na účasť MSP na veľtrhoch;
- pomoc na náklady súvisiace s právami priemyselného vlastníctva pre MSP;
- pomoc na poradenské služby zamerané na inovácie a na služby na podporu inovácií.

Okrem týchto opatrení, ktoré sa výlučne vzťahujú na MSP, sú MSP oprávnené tiež na iné druhy pomoci uvedené v nariadení GBER.

Oprávnené náklady

Pomoc je možné poskytnúť v prípade týchto kategórií výdavkov:

- V prípade MSP investície a pomoc na podporu zamestnanosti, investície do hmotných aktív (pozemky, budovy, zariadenia/stroje) a do nehmotných aktív (výdavky, ktoré vznikli v dôsledku transferu technológie) a mzdové náklady;
- V prípade pomoci pre malé podniky založené podnikateľkami sú oprávnenými nákladmi náklady na právne zastupovanie, poradenstvo, konzultácie a administratívne náklady priamo súvisiace so založením podniku, ako aj ďalej určité náklady vynaložené počas prvých piatich rokov po založení podniku [napr. úroky z externých finančných prostriedkov a dividendy, poplatky za prenájom výrobných kapacít/zariadenia; náklady na energiu, vodu, vykurovanie, dane (iné než DPH a daň z príjmov právnických osôb) a administratívne poplatky; odpis majetku, poplatky za leasing výrobných kapacít/zariadenia, ako aj mzdové náklady; náklady na starostlivosť o deti a na starostlivosť o rodičov];
- V prípade pomoci pre MSP na včasné prispôsobenie sa budúcim normám Spoločenstva; oprávnené náklady predstavujú mimoriadne investičné náklady potrebné na dosiahnutie úrovne ochrany životného prostredia, ktorú vyžaduje norma Spoločenstva, v porovnaní s existujúcou úrovňou ochrany životného prostredia vyžadovanou predtým, ako táto norma nadobudla účinnosť.
- V prípade poradcov a účasti na veľtrhoch náklady na poradenské služby poskytované externými poradcami a náklady prvej účasti podniku na konkrétnom veľtrhu alebo výstave;
- V prípade nákladov súvisiacich s právami priemyselného vlastníctva oprávnené náklady zahŕňajú všetky náklady predchádzajúce udeleniu práva v prvom právnom konaní (vrátane nákladov týkajúcich sa prípravy, podania a posudzovania prihlášky, náklady vyplývajúce z obnovenia prihlášky), náklady na preklad a iné náklady vynaložené s cieľom získať udelenie alebo schválenie práva v iných právnych jurisdikciách, náklady vynaložené na obhajobu právoplatnosti práva počas úradného prieskumu prihlášky a možných opozičných konaní (aj keď sa takéto náklady vyskytnú po udelení práva).
- V prípade pomoci na poradenské služby zamerané na inovácie sú oprávnenými nákladmi náklady na poradenstvo pre oblasť riadenia, technologickú pomoc, služby technologického transferu, vzdelávanie, poradenstvo zamerané na nadobudnutie, náklady na ochranu práv duševného vlastníctva a obchodovanie s nimi a na licenčné dohody, poradenstvo o používaní noriem. V prípade služieb na podporu inovácií náklady zahŕňajú kancelárske priestory, databázy, technické knižnice, prieskum trhu,

používanie laboratória, známky kvality, testovanie a certifikačné služby.

Maximálne intenzity pomoci

Tabuľka 11. Maximálne intenzity pomoci

Opatrenie	Intenzita pomoci
Investície a zamestnanosť²⁸	20 %
<ul style="list-style-type: none"> • malé podniky • stredné podniky 	10 %
Podnikanie žien	15 %
<ul style="list-style-type: none"> • malé podniky 	
Včasné prispôsobenie sa budúcim normám Spoločenstva	15 %
<ul style="list-style-type: none"> • malé podniky • stredné podniky 	10 %
Služby poskytované externými poradcami a účasť na veľtrhoch	50 %
Náklady súvisiace s právami priemyselného vlastníctva	100 %
<ul style="list-style-type: none"> • základný výskum • priemyselný výskum • experimentálny vývoj 	50 % 25 %
Pomoc na poradenské služby zamerané na inovácie a služby na podporu inovácií	75 % okrem vnútroštátnej alebo európskej certifikácie

Notifikačná povinnosť

Opatrenia pomoci spĺňajúce podmienky uvedené v nariadení GBER sú oslobodené od notifikačnej povinnosti ex ante. Veľké projekty zodpovedajúce týmto prahom však *nie sú oslobodené* od individuálnej notifikácie, ak ekvivalent hrubého grantu presahuje 7,5 milióna EUR na podnik a na investičný projekt. V prípade účasti MSP na veľtrhoch a pomoci na poradenstvo pre MSP je stanovený prah na 2 milióny EUR na podnik a projekt. V prípade nákladov súvisiacich s právami priemyselného vlastníctva pre MSP je prah 5 miliónov EUR na podnik a projekt. V prípade poradenských služieb zameraných na inovácie a služieb na podporu inovácií je prah maximálne 200 000 EUR na príjemcu v priebehu každých troch rokov.

²⁸ Vyššie intenzity pomoci sa uplatňujú, ak sa investície týkajú spracovania a odbytu poľnohospodárskych výrobkov.

Informačný list 7 Pomoc na podporu zamestnanosti

Odkaz

V tomto informačnom liste je zhrnuté uplatňovanie nariadenia GBER na štátnu pomoc na podporu zamestnanosti. Osobitné pravidlá pre regionálnu investičnú pomoc a regionálnu pomoc na podporu zamestnanosti a pre investičnú pomoc a pomoc na podporu zamestnanosti pre MSP sú uvedené v príslušných informačných listoch.

Rozsah pôsobnosti

Oddiel nariadenia GBER týkajúci sa zamestnanosti sa vzťahuje len na pomoc, ktorá sa poskytuje na tieto ciele:

- pomoc na prijímanie znevýhodnených pracovníkov vo forme mzdových dotácií;
- pomoc na zamestnávanie zamestnancov so zdravotným postihnutím vo forme mzdových dotácií;
- pokrytie ďalších nákladov na zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím.

Ako výnimka zo všeobecného rozsahu pôsobnosti nariadenia GBER sa povoľuje pomoc na podporu zamestnanosti dokonca aj pre odvetvie rybného hospodárstva a akvakultúry, ako aj primárnu výrobu poľnohospodárskych výrobkov.

Koncepty

Znevýhodnení pracovníci: každá osoba, pre ktorú platí niektorý z týchto bodov:

- počas predchádzajúcich šiestich mesiacov nemala pravidelné platené zamestnanie;
- nedosiahla vyššie stredoškolské alebo odborné vzdelanie;
- je staršia ako 50 rokov;
- žije ako osamelá dospelá osoba s jednou odkázanou osobou alebo s viacerými odkázanými osobami;
- pracuje v odvetví alebo povolání v členskom štáte, kde je rodová nerovnosť najmenej o 25 % vyššia ako priemerná rodová nerovnosť vo všetkých hospodárskych odvetviach daného členského štátu a patrí do takejto menšinovej skupiny; alebo
- je členom etnickej menšiny a chce rozvíjať svoje jazykové, odborné znalosti alebo budovať profil pracovných skúseností za účelom zlepšenia možností získať stabilné zamestnanie.

Značne znevýhodnení pracovníci: každá osoba, ktorá je nezamestnaná 24 mesiacov alebo dlhšie.

Pracovníci so zdravotným postihnutím: každá osoba, ktorá je uznaná za osobu so zdravotným postihnutím v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, alebo ktorá má uznané obmedzenie vyplývajúce z telesnej, mentálnej alebo psychologickej poruchy.

Podmienky

Podmienky, ktoré je potrebné splniť v prípade pomoci na *prijímanie znevýhodnených pracovníkov vo forme mzdových dotácií a zamestnávanie pracovníkov so zdravotným postihnutím vo forme mzdových dotácií*:

- Prijatie do zamestnania musí predstavovať čistý nárast počtu zamestnancov, alebo ak tomu tak nie je, miesta musia byť uvoľnené následkom dobrovoľného odchodu pracovníkov, nespôsobilosti, odchodu do dôchodku kvôli veku, dobrovoľného skrátenia pracovného času alebo zákonného prepustenia za porušenie pracovnej disciplíny a nie z dôvodu nadbytočnosti;
- Zamestnanosť sa musí udržať aspoň minimálne obdobie v súlade vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo kolektívnou dohodou.

Oprávnené náklady

Pomoc na prijímanie znevýhodnených pracovníkov: mzdové náklady po dobu jedného roka, 24 mesiacov v prípade značne znevýhodnených pracovníkov (ak obdobie zamestnania trvá kratšie ako 12/24 mesiacov, pomoc sa v súlade s tým úmerne zníži).

Pomoc na prijímanie pracovníkov so zdravotným postihnutím: mzdové náklady za každé dané obdobie, počas ktorého je pracovník so zdravotným postihnutím zamestnaný (ak trvá kratšie ako 12 mesiacov, pomoc sa úmerne zníži).

Pomoc na dodatočné náklady spojené so zamestnávaním pracovníkov so zdravotným postihnutím: dodatočné náklady priamo spojené so zamestnávaním pracovníkov so zdravotným postihnutím (okrem miezd) vrátane nákladov na úpravu priestorov, na zamestnávanie personálu, ktorého výhradnou úlohou je pomáhať pracovníkovi (pracovníkom) so zdravotným postihnutím a na úpravu alebo získanie vybavenia pre zdravotne postihnutého pracovníka (pracovníkov), ak príjemca pomoci, ponúka chránené pracovisko aj náklady na výstavbu, inštaláciu alebo rozšírenie prevádzky a akékoľvek administratívne náklady a náklady na dopravu, ktoré sú priamym dôsledkom zamestnávania pracovníkov so zdravotným postihnutím.

Maximálna pomoc

Tabuľka 12. Maximálne intenzity pomoci

Opatrenie	Intenzita pomoci
Pomoc na prijímanie znevýhodnených pracovníkov	50 %
Pomoc na prijímanie pracovníkov so zdravotným postihnutím	75 %
Pomoc na dodatočné náklady spojené so zamestnávaním pracovníkov so zdravotným postihnutím	100 %

Notifikačná povinnosť

Tabuľka 13. Pomoc neoslobodená od notifikačnej povinnosti

Opatrenie	Individuálny notifikačný strop podľa GBER
Investičná pomoc a pomoc na podporu zamestnanosti pre MSP	7,5 milióna EUR na projekt a na podnik
Prijímanie znevýhodnených pracovníkov	5 miliónov EUR na podnik za rok
Zamestnávanie pracovníkov so zdravotným postihnutím vo forme dotácií na mzdové náklady	10 miliónov EUR na podnik za rok
Dodatočné náklady spojené so zamestnávaním pracovníkov so zdravotným postihnutím	10 miliónov EUR na podnik za rok

Iné typy opatrení týkajúcich sa zamestnávania, ktoré nepatria do žiadnej z oslobodených kategórií	neuvádza sa
---	-------------

Informačný list 8 Pomoc na podporu vzdelávania

Odkaz

V tomto informačnom liste je zhrnuté uplatňovanie nariadenia GBER na pomoc na podporu vzdelávania.

Rozsah pôsobnosti

Ako výnimka zo všeobecného rozsahu pôsobnosti nariadenia GBER sa povoľuje pomoc na podporu vzdelávania dokonca aj pre odvetvie rybného hospodárstva a akvakultúry, ako aj primárnu výrobu poľnohospodárskych výrobkov a v odvetví ťažby uhlia.

Nariadenie sa vzťahuje na všetky druhy verejnej podpory vzdelávania, ktorá pomáha jednej alebo viacerým podnikom alebo priemyselným odvetviám znížiť náklady, ktoré by bežne museli znášať, ak by chceli, aby ich zamestnanci získali nové vedomosti. Nariadenie sa vzťahuje na pomoc na podporu vzdelávania bez ohľadu na to, či už vzdelávanie zabezpečujú podniky samotné alebo verejné alebo súkromné vzdelávacie centrá.

Koncepty

Špecifické vzdelávanie: Vzdelávanie zahŕňajúce výučbu, ktorá je priamo a prednostne použiteľná v súčasnej alebo budúcej pozícii zamestnanca v podniku a ktorá poskytuje kvalifikáciu, ktorá sa nedá využiť alebo sa dá využiť len čiastočne v iných podnikoch alebo oblastiach práce.

Všeobecné vzdelávanie: Vzdelávanie zahŕňajúce výučbu, ktorá nie je použiteľná iba alebo prednostne v súčasnej alebo budúcej pozícii zamestnanca v podniku, ale ktorá poskytuje kvalifikáciu, ktorá sa dá v značnej miere využiť v iných podnikoch alebo oblastiach práce, čím sa podstatne zlepšuje možnosť zamestnanca nájsť si zamestnanie. Vzdelávanie sa považuje za „všeobecné“ ak ho, napr. organizujú spoločne rôzne nezávislé podniky, alebo ak zo vzdelávania majú prospech zamestnanci rôznych podnikov. Vzdelávanie sa považuje za „všeobecné“ aj vtedy, ak je uznané, certifikované alebo potvrdené verejnými úradmi alebo orgánmi, ktorým členský štát alebo Spoločenstvo udelilo potrebné právomoci.

Ak projekt zahŕňa špecifické a všeobecné zložky vzdelávania, ktoré nie je možné oddeliť, alebo sa nedá určiť charakter projektu, platia intenzity pomoci špecifického vzdelávania.

Oprávnené náklady

- osobné náklady školiťov;
- cestovné výdavky na lektorov a účastníkov vzdelávania vrátane ubytovania;
- iné bežné výdavky (materiály, pomôcky atď.);
- odpis nástrojov a zariadení v rozsahu, v akom sa používajú výlučne na účely príslušnej schémy vzdelávania;
- náklady na poradenské a konzultačné služby súvisiace so vzdelávacím projektom;
- personálne náklady týkajúce sa účastníkov vzdelávania a všeobecné nepriame náklady (administratívne náklady, prenájom, réžia) do výšky celkových ostatných oprávnených nákladov. Pokiaľ ide o personálne náklady týkajúce sa účastníkov vzdelávania, do úvahy sa môžu vziať iba hodiny, počas ktorých sa účastníci skutočne zúčastňujú na

vzdelávaní, a to po odpočítaní produktívnych hodín.

Maximálna pomoc

Tabuľka 14. Maximálne intenzity pomoci

	Špecifické vzdelávanie	Všeobecné vzdelávanie
Štandardná sadzba	25 %	60 %
Iné:		
Stredné podniky	35 %	70 %
Malé podniky	45 %	80 %
Príjemcovia pomoci: znevýhodnení pracovníci alebo so pracovníci zdravotným postihnutím	35 %	70 %
Odvetvie námornej dopravy	100 %	100 %

Notifikačná povinnosť

Pomoc na podporu vzdelávania presahujúca 2 milióny EUR na projekt vzdelávania nie je oslobodená od individuálnej notifikácie.

Informačný list 9 Opatrenia v oblasti rizikového kapitálu

Odkazy

V tomto informačnom liste sú zhrnuté „Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci a rizikovom kapitáli pre malé a stredné podniky“ (Úradný vestník EÚ C 194, 18.8.2006, s. 2) (ďalej v tomto informačnom liste len „usmernenia“). Obsahuje aj informácie o uplatňovaní nariadenia GBER na opatrenia rizikového kapitálu.

Cieľ

Cieľom usmernení je stanoviť kritériá, ktoré bude Komisia uplatňovať pri hodnotení zlučiteľnosti opatrení v oblasti rizikového kapitálu v súlade s článkom 87 ods. 3 písm. c) zmluvy.

Rozsah pôsobnosti

Usmernenia sa vzťahujú na schémy rizikového kapitálu zamerané iba na MSP. Opatrenia určené na poskytnutie alebo podporu financovania rizikového vlastného kapitálu a/alebo kvázi vlastného kapitálu v podnikoch, ktoré sú v počiatočnej fáze alebo vo fáze rozširovania.

V opatreniach rizikového kapitálu sa musí vylúčiť poskytnutie pomoci podnikom v ťažkostiach a podnikom pôsobiacim v oblasti stavby lodí, oceľiarskom a uhoľnom priemysle. Usmernenia sa nevzťahujú na pomoc na činnosti súvisiace s vývozom.

Komisia bude venovať osobitnú pozornosť potrebe zabrániť použitiu týchto usmernení na obchádzanie zásad stanovených v existujúcich rámcoch, usmerneniach a nariadeniach.

Existencia štátnej pomoci

Komisia pri hodnotení opatrení rizikového kapitálu posúdi, či štátna pomoc existuje na každej z týchto úrovní:

- **Pomoc investorom:** V prípade, že opatrenie umožňuje investorom zapojiť sa do fondu rizikového kapitálu za podmienok, ktoré sú priaznivejšie, ako keby investovali pri neexistencii opatrenia, potom uvedení investori môžu získať štátnu pomoc. To isté platí v prípade súkromných investorov, ktorí sú zapojení do fondu za podmienok, ktoré sú priaznivejšie, ako v prípade verejných investorov.
- **Pomoc na investičný nástroj alebo fond a/alebo jeho správcovi:** Fond je obvykle skôr iba prechodným nástrojom na prevod pomoci, ako samotným príjemcom pomoci. V určitých prípadoch (napr. týkajúcich sa fiškálnych opatrení alebo iných opatrení zahŕňajúcich priame prevody v prospech investičného nástroja alebo fondu s charakterom nezávislého podniku) však pomoc môže existovať, pokiaľ sa investícia uskutočňuje za podmienok, ktoré by boli prijateľné pre bežný hospodársky subjekt.
- **Pomoc podnikom, do ktorých sa investuje:** Podniky sa nebudú považovať za príjemcov pomoci, ak sa investícia uskutočňuje za podmienok, ktoré by boli prijateľné pre súkromného investora v trhovom hospodárstve pri neexistencii akéhokoľvek zásahu štátu. Komisia na tento účel preskúma okrem iného, či rozhodnutia o investovaní sú ziskovo orientované, spojené s primeraným podnikateľským plánom a podmienené reálnou stratégiou výstupu.

Kritériá na posúdenie opatrení rizikového kapitálu

Komisia posúdi zlučiteľnosť opatrení rizikového kapitálu, pričom zohľadní stimulačný účinok, nevyhnutnosť pomoci, existenciu zlyhania trhu a proporcionalitu pomoci.

V usmerneniach je stanovený súbor podmienok, podľa ktorých Komisia posúdi, či pomoc vo forme rizikového kapitálu je zlučiteľná s článkom 87 ods. 3 písm. c) zmluvy. V prípade opatrení spĺňajúcich tieto kritériá sa bude posudzovať, či je splnený stimulačný účinok, nevyhnutnosť a proporcionalita pomoci a či celková vyváženosť opatrenia pomoci je pozitívna. Tieto kritériá zahŕňajú:

- maximálnu úroveň investičných tranží vo výške 1,5 milióna EUR na cieľový MSP počas každého obdobia dvanástich mesiacov;
- obmedzenie na financovanie založenia, začatia a rozširovania alebo počiatkovej fázy stredného podniku mimo podporovaných oblastí;
- prevahu investičných nástrojov v oblasti vlastného kapitálu a kvázi vlastného kapitálu (aspoň 70 % rozpočtu opatrenia);
- povinnú účasť súkromných investorov (aspoň 50 % financovania alebo 30 % v podporovaných oblastiach);
- ziskovo orientovaný charakter investičných rozhodnutí;
- komerčné riadenie.

Opatrenia rizikového kapitálu, ktoré nespĺňajú stanovené podmienky, podliehajú *podrobnému posúdeniu zlučiteľnosti* založenému na teste vyváženosti s cieľom overiť zameranie zlyhania relevantného trhu, vyššie riziká potenciálneho vytlačenia súkromných investorov a narušenie hospodárskej súťaže.

Komisia bude pri svojom hodnotení testu vyváženosti považovať za pozitívne prvky tieto charakteristiky:

- existenciu zlyhania trhu a dôkazy o zlyhaní trhu;
- primeranosť nástroja;
- stimulačný účinok a nevyhnutnosť pomoci:
 - komerčné riadenie
 - existencia investičného výboru
 - veľkosť opatrenia/fondu
 - existencia podnikateľských anjelov
- proporcionalitu (vrátane otvoreného výberového konania pre správcov, výzvy na predkladanie ponúk alebo verejných výziev pre investorov).

Komisia zväži tieto pozitívne prvky voči týmto potenciálnym negatívnym účinkom pomoci:

- vytlačenie súkromných investícií;
- iné narušenia hospodárskej súťaže, keďže nemožno vylúčiť, že opatrenia rizikového kapitálu by mohli mať vplyv na udržanie pri živote nevykonných podnikov alebo odvetví alebo na umelé zvyšovanie ich ohodnotenia, čím by sa narušil trh s rizikovým kapitálom. Pomoc špecifická pre odvetvie sa môže využiť aj na zachovanie výroby v nekonkurenčných odvetviach, zatiaľ čo pomoc špecifická pre región môže viesť k neefektívnemu rozdeleniu výrobných faktorov v regiónoch.

Notifikačná povinnosť

Nariadením GBER sa pomoc vo forme opatrení rizikového kapitálu dostala do kategórií pomoci, ktoré sú oslobodené od notifikačnej povinnosti. Podľa podmienok ustanovených v nariadení GBER pomoc vo forme účasti v ziskovo orientovanom investičnom fonde súkromného vlastného kapitálu riadenom na komerčnom základe nie je potrebné notifikovať.

Ak podmienky nariadenia GBER nie sú splnené, takúto pomoc je potrebné notifikovať a bude sa posudzovať na základe usmernení.

Informačný list 10 Prvky štátnej pomoci pri predaji pozemkov a budov verejnoprávnymi orgánmi

Odkazy

V tomto informačnom liste je zhrnuté „Oznámenie Komisie o prvkoch štátnej pomoci pri predaji pozemkov a budov verejnoprávnymi orgánmi“ (Úradný vestník ES C 209, 10.7.1997, s. 3) (ďalej v tomto informačnom liste len „oznámenie“)²⁹.

Cieľ

Cieľom oznámenia je:

- vysvetliť jednoduchý postup, ktorý umožňuje členským štátom predat' pozemky a budovy spôsobom, ktorým sa automaticky vylučuje existencia štátnej pomoci;
- stanoviť prípady predaja pozemkov a budov, ktoré by sa mali notifikovať Komisii.

Zásada

Komisia predpokladá, že predaj pozemkov a budov verejnoprávnymi orgánmi nepredstavuje pomoc, ak sa riadi jedným z týchto dvoch postupov:

- predaj sa uzatvoril na základe dostatočne dobre zverejneného, otvoreného a nepodmieneného ponukového konania a prijala sa najlepšia alebo jediná ponuka;
- predaj sa uskutočnil za trhovú cenu, ktorú stanovili nezávislí odhadcovia.

Cena, za ktorú sa príslušné pozemky alebo budovy predávajú, by sa mala riadiť **prinajmenšom** cenou uvedenou nezávislým „odhadcom majetku“ v jeho znaleckom posudku.

Ak je po primeranej snahe predat' pozemok alebo budovu za cenu uvedenú znalcom zrejmé, že pozemok/budova sa nedá predat' za uvedenú cenu, odchýlka vo výške do 5 % od pôvodnej ceny sa môže považovať za odchýlku, ktorá je v súlade s trhovými podmienkami.

Členské štáty by mali Komisii notifikovať, bez toho, aby bolo dotknuté pravidlo *de minimis* (pozri informačný list 13), každý predaj, ktorý nebol uzavretý v súlade s jedným z opísaných postupov.

²⁹ Komisia v súčasnosti pracuje na komplexnom oznámení o uplatňovaní testu súkromného investora v trhovom hospodárstve, v ktorom by boli zahrnuté existujúce pravidlá.

Informačný list 11 Služby všeobecného hospodárskeho záujmu

Odkazy

V tomto informačnom liste je zhrnuté „Rozhodnutie Komisie 2005/842/ES z 28. novembra 2005 o uplatňovaní článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu“ (Úradný vestník EÚ L 312, 29.11.2005, s. 67 – 73), „Rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme“ (2005/C 297/04) (Úradný vestník EÚ C 297, 29.11. 2005, s. 4 – 7) a Smernica Komisie 2006/111/ES zo 16. novembra 2006 o [transparentnosti finančných vzťahov členských štátov a verejných podnikov a o finančnej transparentnosti v niektorých podnikoch \(kodifikované znenie\)](#) (Úradný vestník EÚ L 318, 17.11.2006, s. 17 – 25) (ďalej v tomto informačnom liste len „rozhodnutie“, „rámec“ a „smernica o transparentnosti“).

Cieľ

Cieľom rozhodnutia a rámca je poskytnúť väčšiu právnu istotu, pokiaľ ide o financovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu. Riadia sa rozsudkom Súdneho dvora vo veci Altmark³⁰ a sú určené na zabezpečenie, aby podniky mohli dostávať verejnú podporu na pokrytie všetkých nákladov vrátane primeraného zisku, ktoré vznikli pri plnení úloh verejných služieb, ktoré im definovali a ktorými ich poverili verejné orgány, pričom zabezpečujú, že nedôjde k nadmernej náhrade nákladov na verejné služby a ku krížovej dotácii v prospech komerčných činností, ktoré často narúšajú hospodársku súťaž.

Rozsah pôsobnosti

Definíciou sa rozhodnutie a rámec vzťahujú iba na podniky poskytujúce služby vo všeobecnom hospodárskom záujme, ktoré sú definované v zmluve, sekundárnych právnych predpisoch a príslušnej judikatúre. Vzťahujú sa iba na podniky vykonávajúce *hospodárske* činnosti, pretože finančná podpora poskytnutá subjektom, ktoré nevykonávajú hospodársku činnosť, nepredstavuje štátnu pomoc.

Koncepty

Služby všeobecného hospodárskeho záujmu (alebo SVHZ) sú hospodárske činnosti, ktoré verejné orgány označujú ako činnosti osobitného významu pre občanov a činnosti, ktoré by sa neposkytovali (alebo by sa poskytovali za odlišných podmienok), ak by neexistoval žiadny verejný zásah. Činnosť sa musí vyznačovať osobitnými charakteristikami v porovnaní so všeobecným hospodárskym záujmom iných hospodárskych činností.

Kritériá judikatúry vo veci Altmark znamenajú podmienky stanovené význačným rozsudkom Súdneho dvora, podľa ktorého by sa náhrada pre SVHZ nemala považovať za štátnu pomoc. Stručne:

- (i) činnosť spĺňa podmienky SVHZ a jej úlohy a povinnosti sú jasne definované;
- (ii) parametre náhrady nákladov na verejné služby sú objektívne, transparentné

³⁰ C-280/00, 24.7.2003.

a vopred stanovené;

(iii) náhrada nepresahuje čisté náklady na poskytovanie služieb plus primeraný zisk (t. j. žiadna nadmerná náhrada) a

(iv) náhrada je stanovená buď prostredníctvom *verejného obstarávania*, alebo ak sa nekonalo verejné obstarávanie, podniku poverenému SVHZ sa náhrada poskytuje na základe nákladov typického dobre riadeného podniku.

Opatrenia

1. Rozhodnutie

V rozhodnutí sú stanovené podmienky, za ktorých je náhrada poskytovaná podnikom za poskytovanie SVHZ zlučiteľná s pravidlami štátnej pomoci a *nemusí sa vopred notifikovať* Komisii.

Podmienky:

- jasne definovaný mandát verejnej služby;
- žiadna nadmerná náhrada;
- náhrada vo výške menej ako 30 miliónov EUR za rok na podnik a ročný obrat menej ako 100 miliónov EUR na podnik
- žiadne obmedzenia výšky náhrady:
 - nemocnice;
 - sociálne bývanie;
 - letecká a námorná doprava na ostrovy;
 - letiská a prístavy pod osobitnými stropmi definovanými v objemoch cestujúcich.

2. Rámec

V rámci sú stanovené podmienky, za ktorých je náhrada, na ktorú sa nevzťahuje rozhodnutie, *zlučiteľná* s pravidlami štátnej pomoci. Takáto náhrada sa musí notifikovať Komisii v dôsledku vyššieho rizika narušenia hospodárskej súťaže.

Pravidlá sú určené na zabezpečenie, aby nedošlo k žiadnej **nadmernej náhrade** (náhrada, ktorá presahuje čisté náklady verejnej služby) a k **žiadnej krížovej dotácii** (náhrada, ktorá sa používa na iných trhoch otvorených hospodárskej súťaži), pretože takéto skutočnosti by sa nemohli považovať za zlučiteľné so zmluvou.

3. Smernica o transparentnosti

Smernica o transparentnosti objasňuje, že podniky prijímajúce náhradu a pôsobiace tak na trhoch verejných služieb, ako aj na iných trhoch, musia mať pre svoje rôzne činnosti oddelené účty, aby sa zabránilo nadmernej náhrade.

Informačný list 12 Oznámenie o zárukách

Odkaz

V tomto informačnom liste je zhrnuté „Oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk“ (Úradný vestník EÚ č. C 155, 20.6.2008, s. 10 – 22 a korigendum k strane 15 v Úradnom vestníku EÚ č. C 244, 25.9.2008, s. 32) (ďalej v tomto informačnom liste len „oznámenie“).

Rozsah pôsobnosti

Oznámenie sa uplatňuje na *individuálne záruky*, ako aj na *záručné schémy*. Vzťahuje na všetky odvetvia hospodárstva vrátane poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a dopravy bez toho, aby boli dotknuté osobitné pravidlá týkajúce sa záruk v daných odvetviach.

Oznámenie sa netýka záruk na vývozný úver.

Oznámením sa stanovujú pravidlá pre posúdenie, kedy sa záruka považuje za v súlade s trhovými pravidlami, a teda nepredstavuje pomoc. Ustanovuje aj posúdenie záruk s prvkom pomoci.

Koncepty

Záruky sa obyčajne spájajú s **pôžičkou alebo iným finančným záväzkom**, ku ktorému sa zmluvne zaviazal dlžník veriteľovi. Rovnaké pravidlá sa uplatňujú na iné typy záruk, kde sa uskutočňuje podobný presun rizika (napr. investovanie vo forme majetku).

Oznámením sa stanovujú pravidlá na jasné a transparentné **metodiky** na výpočet prvkú pomoci v danej záruke alebo záručnej schéme. Zavádzajú sa zjednodušené pravidlá pre MSP s cieľom pomôcť riešiť konkrétne ťažkosti malých a stredných podnikov pri prístupe k finančným prostriedkom.

Záruky, ktoré spĺňajú podmienky časti 3 oznámenia sa považujú za záruky, ktoré príjemcovi neprinášajú výhodu a teda nepredstavujú štátnu pomoc. Posúdenie týkajúce sa prvkú štátnej pomoci v záruke sa zakladá na zásade investora v trhovom hospodárstve³¹, keďže sa opiera o riadne **posúdenie rizika** na základe **ratingu**. Rating nemusí vykonávať medzinárodná agentúra, ale môže ho vykonať banka príjemcu.

Pre záruky s prvkom štátnej pomoci sa za štátnu pomoc bude považovať rozdiel medzi príslušnou trhovou cenou záruky a skutočnou cenou zaplatenou za toto opatrenie.

Kritériá

Aby sa vylúčila existencia pomoci záruka musí spĺňať tieto kritériá:

³¹ Podľa tejto zásady investície alebo iné financovanie v prospech podnikov zo strany verejných orgánov môžu byť prípustné, ak sa uskutočňujú podľa podmienok, ktoré by pri porovnateľnej transakcii akceptoval súkromný investor v trhovom hospodárstve.

a) Individuálne záruky:

- dlžník nie podnik v ťažkostiach (pozri informačný list 5. Poznámka: Nové MSP sa nepovažujú za podniky v ťažkostiach na účely uplatňovania tohto oznámenia.);
- sú viazané na špecifickú finančnú transakciu a sú obmedzené časovo a výškou sumy;
- maximálne krytie – 80 % nesplatenej pôžičky (alebo iného finančného záväzku);
- proporcionalita pri splácaní pôžičky a znížení záruky a znášaní strát;
- za záruku sa platí trhovo orientovaná cena (pri zohľadnení osobitostí transakcie);
- **MSP**: možnosť využiť vopred stanovený poplatok za zabezpečenie (safe-harbour) (spojený s úverovým ratingom MSP). Možnosť preukázať nižší poplatok zodpovedajúci trhovým pravidlám. Môže sa stanoviť poplatok za zabezpečenie na 3,8 % za rok, dokonca aj za neexistencie ratingu v prípade začínajúcich spoločností.

b) Záručné schémy:

- nepovolené pre podniky v ťažkostiach;
- záruky sú viazané na špecifickú finančnú transakciu a sú obmedzené časovo a výškou sumy;
- nie viac ako 80 % nesplatenej pôžičky (alebo iného finančného záväzku);
- poplatky sa preskúmajú aspoň jedenkrát do roka;
- poplatky na krytie bežných rizík, administratívnych nákladov a ročnej odmeny za dostatočný kapitál;
- transparentné podmienky pre budúce záruky (napr. oprávnené podniky);
- **MSP**: poplatky za zabezpečenie alebo možnosť paušálneho poplatku (bez potreby jednotlivého ratingu prijímajúceho MSP) za sumu záruky do výšky 2,5 milióna EUR na podnik v danej schéme (umožňuje účinok zoskupenia rizík pre záruky na nízke sumy v prípade MSP).

Iné

Strop vo výške 80 % sa neuplatňuje na záruky na krytie dlhových cenných papierov alebo záruky pre podniky poskytujúce určité miestne služby všeobecného hospodárskeho záujmu.

Poznámka: Pri zárukách nižších ako 1,5 milióna EUR sa môže využiť režim *de minimis* stanovený nariadením *de minimis*³².

³² Bez toho, aby bola dotknutá možnosť členských štátov notifikovať metodiky, ako je stanovené v článku 2 ods. 4 písm. d) nariadenia *de minimis*. Pozri informačný list 13.

Informačný list 13 Pravidlo „*de minimis*“

Odkaz

V tomto informačnom liste je zhrnuté „Nariadenie Komisie (ES) č. 1998/2006 z 15. decembra 2006 o uplatňovaní článkov 87 a 88 zmluvy na pomoc *de minimis*“ (Úradný vestník EÚ L 379, 28.12.2006, s. 5) (ďalej v tomto informačnom liste len „nariadenie“).

Rozsah pôsobnosti

Nariadenie sa vzťahuje na malé sumy štátnej pomoci („pomoc *de minimis*“), ktoré nepredstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy a nepodliehajú preto notifikačnej povinnosti.

Pravidlo *de minimis* sa nevzťahuje na podniky pôsobiace v odvetví rybného hospodárstva a akvakultúry, ťažby uhlia a primárnej výroby poľnohospodárskych výrobkov uvedených v prílohe I k zmluve. S určitým počtom doplňujúcich podmienok sa vzťahuje na podniky pôsobiace v oblasti spracovania alebo odbytu poľnohospodárskych výrobkov. V odvetví dopravy sa pomoc *de minimis* nemôže uplatniť na nadobudnutie cestných nákladných vozidiel. A napokon, toto nariadenie sa nevzťahuje na podniky v ťažkostiach.

Koncept

Pravidlo *de minimis* stanovuje strop pre pomoc, pod ktorého úrovňou sa dá povedať, že sa článok 87 ods. 1 zmluvy neuplatňuje, takže opatrenie sa nemusí vopred notifikovať Komisii. Pravidlo je založené na predpoklade, že v prevažnej väčšine prípadov nemajú malé sumy pomoci vplyv na obchod a hospodársku súťaž medzi členskými štátmi.

Kritériá

Aby sa pravidlo *de minimis* mohlo využiť, pomoc musí spĺňať tieto kritériá:

- Strop pomoci, na ktorú sa vzťahuje pravidlo *de minimis*, je spravidla 200 000 EUR (ekvivalent hotovostného grantu) v priebehu akéhokoľvek trojročného obdobia troch fiškálnych rokov. Príslušné obdobie troch rokov má pohyblivý charakter, aby sa pre každé nové poskytnutie *de minimis* musela stanoviť celková suma pomoci *de minimis* poskytnutá počas troch po sebe idúcich fiškálnych rokov (vrátane vtedajšieho bežného fiškálneho roka).
- Strop sa použije na všetku verejnú pomoc považovanú za pomoc *de minimis*. Nebude mať vplyv na možnosť príjemcu získať inú štátnu pomoc v rámci schém schválených Komisiou bez toho, aby bolo dotknuté pravidlo kumulácie opísané ďalej v texte.
- Strop sa vzťahuje na pomoc všetkých druhov, bez ohľadu na jej formu alebo jej účel. Jediným druhom pomoci, ktorý je vylúčený z výhody pravidla *de minimis*, je pomoc na podporu vývozu.
- Nariadenie sa vzťahuje iba na „transparentné“ formy pomoci, čo znamená na pomoc, v prípade ktorej je možné vopred stanoviť ekvivalent hrubého grantu bez nutnosti vykonať hodnotenie rizika. To so sebou prináša určitý počet obmedzení určitých foriem pomoci, medzi ktoré patria, napr. záruky. Nariadenie sa môže uplatňovať iba na záruky nižšie ako

1,5 milióna EUR³³.

Kumulácia

Uvedený strop (200 000 EUR pomoci *de minimis* počas obdobia troch fiškálnych rokov) sa vzťahuje na celú sumu pomoci *de minimis* poskytnutú jednému podniku. Suma sa v sektore cestnej dopravy znižuje na 100 000 EUR.

Pri poskytovaní pomoci *de minimis* konkrétnemu podniku musí príslušný členský štát skontrolovať, či novou pomocou celková výška pomoci *de minimis*, ktorú získal uvedený podnik počas príslušného trojročného obdobia, neprekročí strop 200 000 EUR (alebo v prípade potreby 100 000 EUR).

Členský štát je zodpovedný za zavedenie nástrojov potrebných na zabezpečenie účinnej kontroly dodržiavania kumulačného stropu *de minimis*. To sa dá dosiahnuť dvoma spôsobmi:

- Členský štát vytvorí centrálnu evidenciu pomoci *de minimis*, ktorá bude obsahovať úplné informácie o každej pomoci *de minimis* poskytnutej akýmkoľvek orgánom v rámci členského štátu.
- Prípadne členský štát výslovne informuje podnik o tom, že pomoc má povahu pomoci *de minimis* a získa od príslušného podniku úplné informácie o inej pomoci *de minimis* získanej počas dvoch predchádzajúcich fiškálnych rokov a bežného fiškálneho roka. Členský štát je za každých podmienok zodpovedný za zabezpečenie dodržania kumulačného stropu.

³³ Bez toho, aby bola dotknutá možnosť členských štátov oznamovať metodiky, ako je stanovené v článku 2 ods. 4 písm. d) nariadenia.